

Δελτίο

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ
THE FRIENDS OF THE BENAKI MUSEUM

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΟΙΞΗ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Αγαπητοί Φίλοι,
Ο **Έτήσιος Έπιστημονικός Τόμος του Μουσείου Μπενάκη** είναι γεγονός: 220 σελίδες μεγάλου σχήματος, με ελληνικά και ξενόγλωσσα άρθρα-μελέτες ειδικών επιστημόνων από τον χώρο της τέχνης και της αρχαιολογίας, πλούσια εικονογραφημένα, και με ένα εξαιρετικά διαφωτιστικό ακροτελεύτιο τμήμα για τις δραστηριότητες του Μουσείου και των Τμημάτων του, με πολλά στοιχεία και για μελλοντικά προγράμματα και προοπτικές.

Ο Τόμος παίρνει την σκυτάλη από το σεμνό τριμηνιαίο τεύχος **Τά Νέα των Φίλων**, που ως το 2000 συμπλήρωσε ζωή 15 ετών με 33 συνολικά τεύχη. Η πλούσια σε ειδήσεις για τη ζωή του Μουσείου, τις δραστηριότητες των «Φίλων» και σύντομα ενημερωτικά κείμενα για νέα μουσειακά αποκτήματα ύλη των τευχών αυτών καταγράφεται στις σελίδες 12-15 του παρόντος τεύχους, προσφέροντας ένα χρήσιμο Εύρετήριο στους μελετητές. Στη θέση **Τών Νέων των Φίλων** ο Σύλλογος των «Φίλων» εκδίδει τώρα το **Ενημερωτικό Δελτίο** με πληροφοριακό κυρίως χαρακτήρα και με τη βεβαιότητα των εκδοτών του, ότι καλλιεργείται έτσι πιο πρακτικά ή ανάγκη επικοινωνίας με τα πολυπληθή μέλη του.

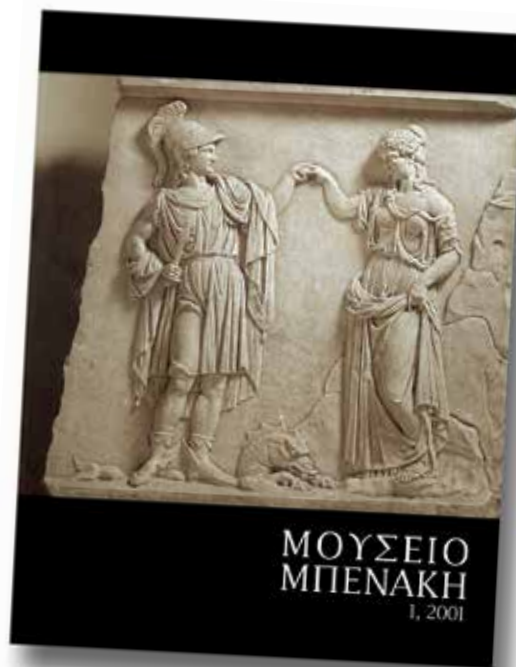
Ο προγραμματισμός και ο συντονισμός του Μουσείου και των «Φίλων» είναι θετικότερος, και έχουμε την πρόσθετη χαρά να προβάσουμε σήμερα το γεγονός, ότι με ενέργειες των «Φίλων» δύο γνωστά για την πολιτιστική προσφορά τους Ίδρυματα έγιναν οι Χορηγοί των εκδόσεών μας για το 2002. Το **Ίδρυμα Σαμούρα** για τον **Έτήσιο Τόμο του Μουσείου** και το **Ίδρυμα Α. Λεβέντη** για το **Ενημερωτικό Δελτίο των «Φίλων»**. Ευχαριστούμε θερμότατα τα δύο Ίδρυματα για την πρόθυμη ανταπόκρισή τους στο αίτημά μας. Και υπενθυμίζουμε στα μέλη μας, ότι η Διοικητική Επιτροπή του Μουσείου ενέκρινε έκπτωση 25% στην τιμή πώλησης του **Έτήσιου**

Τόμου (ή αγορά από το Πωλητήριο του Μουσείου με την επίδειξη της ταυτότητας του μέλους των «Φίλων»).

Στις σελίδες του παρόντος τεύχους παρουσιάζουμε, όπως πάντα, τις νέες εκδόσεις του Μουσείου Μπενάκη. Πληρέστερα στοιχεία για τις νέες εκδόσεις, μεταξύ των οποίων και οι πολύτιμοι Κατάλογοι των προσφάτων Έκθεσεων, δημοσιεύονται βέβαια στον **Έτήσιο Τόμο 1** (σελ. 175-183). Πρόκειται για μία ακόμη αξιοθαύμαστη προσφορά του Μουσείου μας, η οποία συγχίζεται και με άλλες αξιόλογες εκδόσεις.

Με την ελπίδα ότι στις στήλες του τεύχους Α-Β του 2002 τά μέλη του Συλλόγου μας θα έντρυφήσουν σε ενδιαφέρονσα ύλη, εύχόμαστε σε όλους ένα ευχάριστο καλοκαίρι, έχοντας πίσω τους την συμμετοχή τους σε επιλεγμένες εκδηλώσεις των «Φίλων» και καλές προοπτικές για σημαντικές εκδηλώσεις της νέας περιόδου μετά τις θερινές διακοπές.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ

Οι εκδηλώσεις του πρώτου πενταμήνου της φετινής χρονιάς υπήρξαν πολυάριθμες και κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων, διατηρώντας πάντοτε την υψηλή ποιοτική στάθμη που έχει καθιερώσει το Διοικητικό Συμβούλιο τα τελευταία ιδίως χρόνια. Ο προγραμματισμός και η (συνάα ιδιαίτέρως επίπονη και χρονοβόρα) διοργάνωση αυτών των εκδηλώσεων αποσκοπεί στο να διατηρηθεί και να ενισχυθεί ο δεσμός μεταξύ των μελών -παρά την αλματώδη αριθμητική τους αύξηση και τη συνακόλουθη εισδοχή νέων προσώπων-, στο να γνωρίσουν οι Φίλοι τα μνημεία, τα μουσεία, τα πνευματικά ιδρύματα, και να μετέχουν ενεργά στην πολιτιστική κίνηση της πρωτεύουσας, της χώρας και του κόσμου, πρωτίστως όμως στοχεύει στο να υποστηρίζεται και να προβάλλεται διαρκώς και με κάθε τρόπο το βαρυσήμαντο έργο του Μουσείου μας.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΠΙΤΤΑ

Ιδιαίτερη λαμπρότητα και εντυπωσιακή αριθμητικώς συμμετοχή των Φίλων χαρακτήρισαν τη φετινή κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίττας στο πλήρως ανακαινισμένο ξενοδοχείο της Πλατείας Συντάγματος N.J.V. Athens Plaza. Η ζεστή και υψηλής αισθητικής αίθουσα, ο πλούσιος, πολύχρωμος μπουφές, η εύγευστη πίττα που έκρυβε τρία νομίσματα, η πάντοτε κατάλληλη μουσική υπόκρουση, οι άνω των 30 λαχνοί που αυτή τη φορά ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο σε ποικιλία και πρωτοτυπία -χάρη κυρίως στις ενέργειες της κυρίας Λίζας Έβερτ- συνέβαλαν στην επιτυχία της εκδήλωσης. Τις τελευταίες εξελίξεις, καθώς και τα μελλοντικά σχέδια του Σωματείου και του Μουσείου ανήγγειλαν στους παρευρισκομένους ο Πρόεδρος των Φίλων, κ. Λίνος Μπενάκης, και εκ μέρους της Διοικητικής Επιτροπής του Μουσείου η κα Αιμιλία Γερουλιάνου.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Το πρώτο Καταστατικό του Σωματείου ενεκρίθη από το Πρωτοδικείο Αθηνών το 1957 και εξακολούθησε να ισχύει -με δύο τροποποιήσεις, το 1973 και το 1986- ως τις μέρες μας. Ήταν ωστόσο φανερό ότι μετά από 45 χρόνια ορισμένες διατάξεις του είχαν ξεπεραστεί από την τρέχουσα πραγματικότητα, δημιουργώντας προβλήματα στην ομαλή λειτουργία του Οργανισμού. Μετά από μεθοδική προετοιμασία το Δ.Σ. συνεκάλεσε **έκτακτη Γενική Συνέλευση** στις 18 Φεβρουαρίου 2002 στο Ξενοδοχείο Αμαλία, προκειμένου να εγκριθούν οι σχεδιαζόμενες τροποποιήσεις τεσσάρων άρθρων του καταστατικού, καθώς και η μεταφορά του στη δημοτική γλώσσα. Παρά τις δυσκολίες -σύμφωνα με τη νομοθεσία περί Σωματείων και Συλλόγων έπρεπε να παρίσταται το 50% των οικονομικώς ενήμερων τακτικών μελών προκειμένου να είναι νόμιμες οι αποφάσεις- η ενθουσιώδης (και ομολογουμένως ανέλπιστη) προσέλευση μελών κατέστησε εφικτή την έγκριση των τροποποιήσεων επιβεβαιώνοντας το σφρίγος του Σωματείου, το ζωηρό ενδιαφέρον των Φίλων, αλλά και την ανάγκη εκσυγχρονισμού του Καταστατικού και την ορθότητα των προτάσεων του Δ.Σ. Η τυπική διαδικασία της έγκρισης από το Πρωτοδικείο Αθηνών δρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται εντός του έτους να τεθεί σε εφαρμογή το ανανεωμένο Καταστατικό. Η βραδιά της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης απέκτησε περισσότερο ενδιαφέρον χάρη στη γλαφυρή παρουσίαση (με ταυτόχρονη προβολή διαφανειών) του μνημειακού πλούτου της Χίου από τη Φίλη, κα Διώνη Ντόντη.

Η **τακτική Γενική Συνέλευση** συνεκλήθη δύο μήνες αργότερα, στις 18 Απριλίου, και πάλι στο φιλόξενο περιβάλλον του Αμαλία. Ο χώρος, φορτισμένος με αναμνήσεις από τις παλαιότερες Γενικές Συνελεύσεις και από την τόσο οικεία και ζωντανή παρουσία όλα αυτά τα χρόνια του ζεύγους Χρήστου και Αλίκης Κουλουδάτου, συμβολίζει με τον πλέον εύγλωττο ίσως τρόπο

Από τη βραδιά στο N.J.V. Athens Plaza. Δεξιά οι τρεις τυχεροί της πίττας, Χλόη Μαυρομάτη, Λίνος Μπενάκης, Λέλα Πάλλα

τον άρρηκτο δεσμό που συνέδεε τα παλαιότερα ιδίως μέλη μεταξύ τους και με το Σύλλογο, καθώς εξακολούθει να στεγάζει τις δραστηριότητες των Φίλων, ακόμη και τώρα που οι ιδιοκτήτες του, που με τόση απλοχεριά τον προσέφεραν πάντοτε, δεν βρίσκονται πια ανάμεσά μας.

Εφέτος έληξε η θητεία των κκ. Ιωάννη Γρηγοριάδη, Αντιπροέδρου και παλαιότερα Προέδρου των Φίλων, Ιωάννη Κωνσταντινίδη, Ταμία ως τη λήξη της θητείας του, και Αρτέμιδος Σκουμπουρδή. Της εκλογής των τριών νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών της τριμελούς Επιτροπής Υποψηφιοτήτων (πίνακας της νέας σύνθεσης και των δύο παρατίθεται στη σελίδα 5) προηγήθηκε κατά τα ειωθότα ο απολογισμός των δραστηριοτήτων της προηγούμενης χρονιάς, καθώς και η διευθέτηση των οικονομικών ζητημάτων, με την έγκριση του Ισολογισμού και του Απολογισμού του 2001 και του Προϋπολογισμού του επομένου έτους.

ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ

Ο θεματικός κύκλος *Γνωριμία με τα Μουσεία και τα Πνευματικά Ιδρύματα των Αθηνών* εγκαινιάστηκε το φθινόπωρο του 2001. Σ' αυτόν εντάχθηκαν οι ακόλουθες ξεναγήσεις των πρώτων μηνών του 2002:

Στις 19 Ιανουαρίου στην **ιστορική οικία Λάμπρου Ευταξία**. Της ξεναγής προηγήθηκε σύντομη διάλεξη του Προέδρου του

Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών, κυρίου Άθω Τσούτσου με θέμα το ιστορικό της ίδρυσης του Μουσείου.

Στο **Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης ΓΑΙΑ**, στο πρωτοποριακό αυτό παράρτημα του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή στην Κηφισιά, στις 30 Ιανουαρίου, από την υπεύθυνη του Εκπαιδευτικού Τμήματος του Κέντρου, κυρία Λιλύ Αλευρά.

Στο **Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών** από το μέλος του Δ.Σ., αρχαιολόγο κυρία Άρτεμη Σκουμπουρδή στις 16 Φεβρουαρίου.

Στη μόνιμη έκθεση χρηστικών αγγείων και στον κεραμικό τροχό των εργαστηρίων του **Κέντρου Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής** στον Κεραμεικό στις 3 Μαρτίου.

Στο **Μουσείο της Ακροπόλεως** την 1η Απριλίου, από την αρχαιολόγο της Α' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Δρ. Χριστίνα Βλασσοπούλου.

Από την πρώτη στιγμή της επαναλειτουργίας του πριν από δύο σχεδόν χρόνια το Μουσείο μας καθιέρωσε την οργάνωση προ-εγκαινίων για τα μέλη του Σωματίου μία ημέρα πριν από τα επίσημα εγκαινία των μεγάλων εκθέσεων, δίνοντας με αυτόν τον τρόπο συμβολικό αλλά και ουσιαστικό προβάδισμα στους Φίλους, ως ανταπόδοση της συνεισφοράς τους στο πολυσήμαντο έργο του. Έτσι είχαμε την ευκαιρία να θαυμάσουμε πρώτοι και τα μοναδικά εκθέματα της **Υαλουργίας των Σουλτάνων** στις 19 Φεβρουαρίου 2002. Επιπλέον, οι επιμελήτριες της Ισλαμικής Συλλογής, κυρίες Ροζάννα Μπαλλιάν και Μίνα Μωραϊτου, δέ-

Μουσείο Κανελλοπούλου, Κοπτικό ύφανση με παράσταση κνηγιού, 7ου-8ου αι. (Μαρία Σ. Μπρούσκαρη, Το Μουσείο Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου, Αθήνα 1985)

χθηκαν να ξεναγήσουν δύο ομάδες Φίλων στην έκθεση, στις 10 και 15 Απριλίου αντιστοίχως.

Τέλος, στα πλαίσια του θεματικού κύκλου **Γνωριμία με το Μουσείο μας**, πραγματοποιήθηκε στις 27 Απριλίου μία διπλή ξενάγηση σε επιλεγμένες εικόνες της **βυζαντινής και μεταβυζαντινής συλλογής του Μουσείου**, που έλαβε τη μορφή διαλόγου μεταξύ της αγιογράφου, κυρίας Ανθής Βαλσαμάκη, και του υπογράφοντος, ώστε οι παρευρισκόμενοι να εξοικειωθούν μέσω των συγκεκριμένων εικόνων με τεχνικά, τεχνοτροπικά, και εικονογραφικά ζητήματα της ορθόδοξης αγιογραφίας.

Μια εντελώς ξεχωριστή ξενάγηση απόλαυσαν οι Φίλοι στο **εργοτάξιο της Ακροπόλεως** στις 14 Μαΐου από την αρχαιολόγο της Α' Ε.Π.Κ.Α., κα Φανή Μαλούχου, καθώς τους δόθηκε η σπάνια ευκαιρία να γνωρίσουν εκ του σύνεγγυς και από τους ειδήμονες το πλέον εκτεταμένο και επιστημονικώς άρτιο αναστηλωτικό έργο που έχει ποτέ πραγματοποιηθεί στον Ιερό Βράχο. Πρόκειται αναμφισβήτητα για μια τιμή που ελάχιστοι άνθρωποι αξιώνονται διεθνώς και μια μοναδική δυνατότητα, που μετά το πέρας του έργου θα ελλείψει οριστικά.

Στις 22 Μαΐου στο **Μουσείο Κανελλοπούλου**, που θεματικώς προσεγγίζει περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο το Μουσείο μας, καθώς μέσα από τις συλλογές του ζεύγους Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου επιχειρείται μια ιστορική αναδρομή στη μακραίωνη πορεία του Ελληνισμού, από το Διευθυντή του Μουσείου, κ. Κωνσταντίνο Σκαμπαβία.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Εκτός των θεματικών κύκλων, αλλά πάντοτε εντός του κύκλου των ενδιαφερόντων των Φίλων, δόθηκαν δύο διαλέξεις:

Στις 10 Δεκεμβρίου 2001 ο αρχιτέκτων εσωτερικών χώρων και ιστορικός του βιβλίου, κ. Κωνσταντίνος Στάικος, εξέθεσε **“Το χρονικό της ιδρύσεως και της τύχης της Βιβλιοθήκης της Αλεξανδρείας”**, κάνοντας μια κριτική ανασκόπηση των σωζόμενων ιστορικών πηγών για τη γένεση, τη λειτουργία και την καταστροφή του περιώνυμου αυτού πνευματικού ιδρύματος του αρχαίου κόσμου.

Ο καθηγητής της Αρχιτεκτονικής σχολής του Ε.Μ.Π., κ. Γεώργιος Αγγ. Προκοπίου, παρουσίασε στις 4 Μαρτίου **“Το αρχοντικό Γ. Βούλγαρη της Ύδρας στο Μουσείο Μπενάκη”**. Συγγραφέας της

Αρχοντικό Γ. Βούλγαρη στην Ύδρα, χαρακτηριστική γωνία του ΝΑ οντά (Γ. Α. Προκοπίου, Το Αρχοντικό του Γ. Βούλγαρη στην Ύδρα, Αθήνα 2001)

ομότιπλης έκδοσης του Μουσείου, βαθύς γνώστης της ιστορίας του νησιού, υδραυλικής καταγωγής και ο ίδιος, και μελετητής της ιστορίας του αρχοντικού και των διασωθέντων καταλοίπων του, συνιστά τον πλέον ενδεδειγμένο ομιλητή για το συγκεκριμένο θέμα. Η παρουσίαση ολοκληρώθηκε με ξενάγηση από τον ίδιο στα εκτιθέμενα στο δεύτερο όροφο του Μουσείου λείψανα του εσωτερικού διακόσμου του πολύπαθου αρχοντικού.

Μετά την πνευματική τροφή οι Φίλοι είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν και τα πάντοτε προκλητικά εδέσματα του Κυλικείου, όπου είχε οργανωθεί μικρή δεξίωση.

ΕΚΔΡΟΜΕΣ

Ο Αντιπρόεδρος, κ. Νίκος Βασιλάτος, μύησε την πολυπληθή ομάδα Φύλων που πήρε μέρος στη μονοήμερη εκδρομή στο Άργος και το Ελληνικό, στα μυστικά της οχυρωματικής τέχνης από τους προϊστορικούς ως τους νεότερους χρόνους, με αφορμή τα σωζόμενα κατάλοιπα της Λάρισας, του κάστρου του Άργους. Η ομάδα επισκέφθηκε ακόμη την παρακείμενη Μονή των Βράχων, καθώς και τη λεγόμενη “πυραμίδα” του Ελληνικού, και κατέληξε στο καταπράσινο Κεφαλάρι.

Μετά από πολλά χρόνια επαναλήφθηκε η πολυήμερη εκδρομή στη Σικελία από τις 18 έως τις 24 Μαρτίου, με τη μοναδική ξενάγηση της κυρίας Νότας Παντελεάκη. Με ορμητήριο το Παλέμμο και την Κατάνια οι εκδρομείς περιηγήθηκαν ολόκληρο το

νησί, με τον ανεξάντλητο φυσικό και μνημειακό πλούτο, το τόσο στενά συνδεδεμένο με την Ελλάδα και τον ελληνικό πολιτισμό στη διάρκεια των τελευταίων 28 αιώνων. Με την τελευταία αυτή εκδήλωση τέθηκε για πρώτη φορά σε εφαρμογή άλλη μία πρωτοπόρος ιδέα του Σωματείου, η συνεργασία δηλαδή με άλλους οργανισμούς που σκοπούν στην ενίσχυση πνευματικών ιδρυμάτων της χώρας. Η τακτική αυτή εγκαινιάστηκε με τους Φίλους της Γενναδαίου Βιβλιοθήκης.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΝΕΩΝ ΜΕΛΩΝ

Κατά το παρελθόν πεντάμηνο το Διοικητικό Συμβούλιο υποδέχθηκε 87 συνολικά νέα μέλη. Οργανώθηκαν δύο τελετές υποδοχής: στις 6 Μαρτίου και στις 27 Μαΐου, όπου έγιναν επισήμως δεκτοί 36 και 51 αντιστοίχως νέοι Φίλοι, οι οποίοι ξεναγήθηκαν από την αρχαιολόγο και μέχρι πρόσφατα μέλος του Δ.Σ., κυρία Άρτεμη Σκουμπουρδή, στις συλλογές του κεντρικού κτηρίου του Μουσείου. Μετά τη σύντομη, αλλά εξαιρετικά περιεκτική και ουσιαστική γνωριμία τους με το χώρο, το πνεύμα και το περιεχόμενο του Μουσείου, οι νέοι Φίλοι παρευρέθησαν στην καθιερωμένη μικρή δεξίωση στο Κυλικείο, όπου είχαν την ευκαιρία να γνωριστούν μεταξύ τους και συγχρόνως με τα παριστάμενα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σταύρος Ι. Αρβανιτόπουλος

Μας είπαν...

Σικελία: η ομάδα των εκδρομίων στο εσωτερικό του ναού “της Ήρας” στο Σελινούντα

Εκδρομή στη Σικελία 18-24 Μαρτίου 2002

Μια εβδομάδα συναρπαστική σε εντυπώσεις και εμπειρίες για τους 42 “Φίλους”, που συμμετείχαν σ’ αυτήν. Η κ. Νότα Παντελεάκη, γνωστή και πολύ αγαπητή σε όλους, αρχαιολόγος - ξενάγος, μας ταξίδεψε στη γοητευτικότητα, μακραίωνη και πλούσια ιστορία της Σικελίας, καθώς και στους τόπους που άφησαν τα ίχνη τους οι σπουδαίοι πολιτισμοί που αναπτύχθηκαν εκεί.

Για μας δέβαια τους Έλληνες η συγκίνηση κι ο θαυμασμός ήταν ιδιαίτερα μεγάλοι, γιατί ήδη από τον 8ο αιώνα π.Χ. οι αρχαίοι πρόγονοι αποίκισαν στην αρχή τα ανατολικά παρά-

λια του νησιού και στη συνέχεια απλώθηκαν σχεδόν παντού. Πάνορμος (Paletmo), Κεφαλοΐδιον (Cefalu), Μονρεάλε, Σελινούς, Ερϋξ (Erice), Έγεστα (Segesta), Ακράγας (Agrigento), Piazza Armerina, Συρακούσαι, Ταυρομένιον (Taormina), Μεσσήνη (Messina), Ρήγιον (Regio di Calabria) – σταθμοί του ταξιδιού μας, δείγματα εξαιρετικά όλων των πολιτισμών που φιλοξένησε το νησί.

Και όπως πάντοτε με τις εκδηλώσεις του Συλλόγου μας, η εκδρομή αυτή απέδωσε € 5.900 τουλάχιστον.

Καίτη Κόντου

ΔΩΡΕΑΝ ΕΙΣΟΔΟΣ

ΣΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

12869

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1011
14 Νοεμβρίου 1997

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Προσώθηση κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της προβλεπόμενης αποζημίωσης εξωτερικού του στρατιωτικού προσωπικού του ΓΕΝ και ΓΕΑ που έχει διατεθεί για υπηρεσία στα πλαίσια ειρηνευτικής αποστολής στην Αλβανία.....

Καθορισμός ομοβίτης της επιτροπής διαπίστωσης πραγματικών περιστατικών Διενέργειας αμφοβίτης νοτίως του Ασπράκρητου Νήσου Κέρκυρας.....

Καθορισμός αποζημίωσης των απασχολουμένων στις εισιτήριες εξετάσεις για την εισαγωγή σπουδαστών στο πρώτο (Α') έτος σπουδών των Ανατρίτων Εκκλησιαστικών Σχολών.....

Καθορισμός ομοβίτης επιτροπών διενέργειας εξετάσεων προς διαπίστωση της γλωσσομάθειας στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, ισπανική, αραβική, δανέζικη, ιαπωνική, ολλανδική, ουγγρική, σουηδική, τουρκική, πορτογαλική και ρωσική γλώσσα των υποψηφίων εκπαιδευτικών για απόσταση σε Ελληνικά σχολεία του εξωτερικού.....

Δικαιώμα εισόδου σε Μουσεία, Μνημεία και Αρχαιολογικούς χώρους.....

Αντικατάσταση Γραμματέως της Ειδικής Επιτροπής Προσδιορισμού της Αξίας των Επαγγελματικών Ποδοσφαιριστών.....

Χαρακτηρισμός ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου του γεφυριού της Πύρας του Ν. Τρικλών, με ζώνη προστασίας 54μ. περιμετρικά.....

Εγκριση της 265/22.10.97 πράξης του ΔΣ/ΟΛΠ.....

Συγκρότηση Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου.....

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αρ.Υ.ΥΠΟΥΡΓ.ΓΝΟΣ/53591 (5)
Δικαιώμα εισόδου σε Μουσεία, Μνημεία και Αρχαιολογικούς Χώρους.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 1558/85 «Κύβερνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (ΦΕΚ Α' 137).

2. Τις διατάξεις του Π.Δ. 941/77 «Περί Οργανισμού του ΥΠΟΥΡΓ. (ΦΕΚ Α' 320).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 9, παρ. 3 του Ν. 736/77 «Περί Οργανισμού του Ταμείου Αρχαίων Πέτρων και Απαλλοτριώσεων» (ΦΕΚ Α' 316).

4. Τις αριθμ. 5/19.3.97 και 6/9.4.97 προτάσεις του Δ.Σ. του ΤΑΠΑ.

5. Το αριθμ. 28650/416/16.9.97 έγγραφο του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

6. Την αριθμ. 1197/147/1239/0005Α/7.10.96 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών -Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στους Υφυπουργούς Οικονομικών- (ΦΕΚ Β' 922).

7. Την αριθμ. ΥΠΟΥΡΓ.ΓΝΟΣ/28856/12.6.96 Απόφαση «Δικαιώμα εισόδου σε Μουσεία, Μνημεία και Αρχαιολογικούς Χώρους» (ΦΕΚ Β' 445).

8. Το γεγονός ότι από την παρούσα Απόφαση δεν προκαλείται βλάβη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

1. Την ένταξη ελληνοαμερικανών νέων ηλικίας 10-25 ετών, κατόχων της «Χρυσής Κάρτας» του Ε.Ο.Τ. στους δικαιούμενους έκπτωσης 50% επί της τιμής εισιτηρίου εισόδου σε Μουσεία, Μνημεία και Αρχαιολογικούς Χώρους. Η κάρτα θα είναι αυστηρά προσωπική, μη μεταβιβάσιμη και θα φέρει στοιχεία του διατηρητέου κτισμένου μνημείου τους.

2. Την απόλαση από την υποχρέωση καταβολής εισιτηρίου εισόδου σε Μουσεία, Μνημεία και Αρχαιολογικούς Χώρους, τόσο των μελών της Εταιρείας των φίλων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, γενικότερα.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα 3 Νοεμβρίου 1997

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Αρχαιολογικού Μουσείου, όσο και όλων των μελών Εταιρειών Φίλων των Μουσείων, γενικότερα» (Αριθ. ΥΠΟΥΡΓ.ΓΝΟΣ/53591, αρ. ΦΕΚ 1011/14-11-1997). Στο γεγονός ότι η παραπάνω δεν είχε ως τώρα καταστεί γνωστή στο Δ.Σ. γρήγορα δόθηκε εξήγηση: σε όλες τις επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν έκτοτε εκ μέρους του Σωματείου η Επιτροπή Εκδηλώσεων διαπίστωσε με κατάπληξη ότι η Υπουργική Απόφαση δεν έχει γνωστοποιηθεί ούτε στους αρμόδιους για τα εισιτήρια υπαλλήλους των κρατικών μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων, με αποτέλεσμα να απαιτείται κάθε φορά επίπονη... διαπραγμάτευση του συνοδευόντος την ομάδα των Φίλων με τους υπευθύνους, ενίοτε μάλιστα χωρίς αποτέλεσμα (!). Κατόπιν αυτής της θλιβερής διαπίστωσης αποφασίστηκε στο εξής αφ' ενός το μέλος του Δ.Σ. που θα συνοδεύει τις ξεναγήσεις να είναι εφοδιασμένο με φωτοτυπία του σχετικού Φύλλου της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και αφ' ετέρου να γνωστοποιηθεί η απόφαση στα μέλη του Σωματείου μέσω του Ενημερωτικού Δελτίου, ώστε όταν πραγματοποιούν ιδιωτικές επισκέψεις να μπορούν να ασκούν το δικαίωμά τους της δωρεάν εισόδου με απλή επίδειξη της ταυτότητας μέλους.

Σταύρος Ι. Αρβανιτόπουλος

Το Διοικητικό Συμβούλιο για την περίοδο 2002-2003

Μετά τις αρχαιρεσίες της 18ης Απριλίου 2002 το νέο Διοικητικό Συμβούλιο για την περίοδο 2002-2003 συγκροτήθηκε σε σώμα στις 23 Απριλίου με την ακόλουθη σύνθεση:

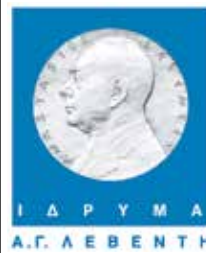
- Πρόεδρος:** Λίνος Γ. Μπενάκης
Α' Αντιπρόεδρος: Νίκος Βασιλάτος
Β' Αντιπρόεδρος: Καίτη Κόντου
Γεν. Γραμματέας: Σταύρος Ι. Αρβανιτόπουλος
Ταμίας: Έφη Καλλιγά
Μέλη: Αντώνιος Βορλόου
 Μαργερίτα Γεωργιάδη
 Λίζα Έδεστ
 Λένα Χατζηπέτρου

Ως αναπληρωματικά μέλη εξελέγησαν οι: Κωνσταντίνος Δεκαβάλλας, Δήμητρα Ματθαίου, Ιωάννης Μιχαλόπουλος
 Την Επιτροπή Υποψηφιοτήτων αποτελούν οι: Ευδοκία Παυλώφ, Τερέζα Τσαλδάρη, Μαρία Χωραρά

Το ζήτημα της δωρεάν εισόδου σε όλα τα κρατικά μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας είχε κατ' επανάληψιν απασχολήσει το Διοικητικό Συμβούλιο κατά το παρελθόν. Τη χορήγηση των δικαιώματων αυτού τόσο οι Φίλοι του Μουσείου Μπενάκη, όσο και η Ελληνική Ομοσπονδία Σωματείων Φίλων Μουσείων (Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ.), θεωρούσαν πάντοτε αντονόητη, εφ' όσον κατά τεκμήριο τα μέλη των Σωματείων Φίλων στηρίζουν όχι μόνον οικονομικώς, αλλά και με κάθε δυνατό τρόπο το έργο των μουσείων. Συνεπώς θα έπρεπε για ηθικούς λόγους να τους ανταπεξείη τη δυνατότητα να εισέρχονται στα μουσεία, τα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους χωρίς οικονομική επιβάρυνση, ενισχύοντας έτσι τον τόσο ευεργετικό θεσμό των Φίλων και μέσω αυτού το θεσμό της χορηγίας. Κατανοώντας τη σημασία μιας τέτοιας κίνησης σε συμβολικό κυρίως, αλλά και σε πρακτικό επίπεδο, το Μουσείο Μπενάκη έθεσε σε εφαρμογή την εν λόγω αρχή συγχρόνως με την επανέναρξη της λειτουργίας του τον Ιούνιο του 2000.

Εσχάτως το Διοικητικό Συμβούλιο πληροφορήθηκε ότι ήδη από το Νοέμβριο του 1997 κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, κ. Νικολάου Χριστοδουλάκη, και Πολιτισμού, κ. Ευάγγελου Βενιζέλου, εξασφαλίζει "την απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής εισιτηρίου εισόδου σε Μουσεία, Μνημεία και Αρχαιολογικούς Χώρους, τόσο των μελών της Εταιρείας των Φίλων του Εθνικού

Το παρόν τεύχος του Ενημερωτικού Δελτίου εκδόθηκε με την ευγενική χορηγία του **Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη**. Ο σημαντικότερος αυτός οργανισμός, με πλούσιο έργο στους τομείς της προβολής, της διάσωσης και της ανάδειξης του πολιτισμού της Κύπρου, αλλά και της Ελλάδας, σε όλο τον κόσμο, και με ευάριθμες εκδόσεις, πολύτιμες για τη μελέτη της τέχνης και της ιστορίας του Ελληνισμού, αποτελεί προϊόν των προσωπικών ενεργειών και του μόχθου του Αναστασίου Γ. Λεβέντη, πρόεδου της Ελλάδος και της Κύπρου στον Ο.Η.Ε. και την UNESCO επί σειρά ετών, συλλέκτη και φιλόχαλου ευπατρίδη.

“ΚΙ ΕΣΤΩ ΕΙΣ ΕΝΘΥΜΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΩΝ...”

Από το τεύχος αυτό καθιερώνεται μία ακόμη μόνιμη στήλη, αφιερωμένη στην ιστορία της πόλης μας, της Αθήνας. Η Φίλη, κα Άρτεμις Σκουμπουρδή, αρχαιολόγος, διακεκριμένη ξεναγός, ιστορικός συγγραφέας και κάτοχος εις βάθος της αθηναϊκής ιστορίας, τόσο της προϊστορικής, της κλασικής, της βυζαντινής, όσο και της νεώτερης περιόδου, θα παρουσιάζει σελίδες από τη ζωή της πόλης, επετειακά γεγονότα, σημαντικές προσωπικότητες και οικογένειες που έδρασαν στο χώρο αυτό κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας, της Επανάστασης, καθώς και των δύο τελευταίων αιώνων, που ακολούθησαν την απελευθέρωση και τη μετατροπή της Αθήνας σε πρωτεύουσα του Ελληνικού Κράτους. Στις σελίδες που ακολουθούν εκτίθενται τα γεγονότα που συνδέονται με την πρώτη απελευθέρωση της πόλης από την οθωμανική κυριαρχία, με την ευκαιρία της συμπληρώσεως αυτό το μήνα 180 χρόνων από αυτή.

Η μεγάλη ημέρα της Αθηναϊκής Ανάστασης: 10 Ιουνίου 1822. Αυτή που προσδοκούσαν εκατοντάδες χρόνια τώρα οι ταλαιπωροί Αθηναίοι... Και για την ημέρα αυτή, της πολυπόθητης ελευθερίας, χρειάστηκε ν' αγωνισθούν –αγώνα ζωής και θανάτου– επί δεκατρείς ολόκληρους μήνες. Αλλά ας θυμηθούμε τα γεγονότα από την αρχή.

Ήταν ξημέρωμα της 25ης Απριλίου του 1821, όταν οι Αθηναίοι σήκωσαν το λάβαρο της επανάστασης κατά των Τούρκων κατακτητών. Από το Μενίδι, τόπο συνάθροισης των “μυημένων”, οι εξεγερθέντες –με τη σημαία τους να κυματίζει στην ανοιξιόατη αύρα – κατευθύνθηκαν προς την τουρκοκρατούμενη Αθήνα. “Άλλοι έχουν μόνον κουμπούρες, άλλοι σούβλες, αξίνες, τσάπες και τσεκούρια και άλλοι μόνον ρόπαλα. Μερικά κοπέλλια μάλιστα έβγαλαν και τα στηρίγματα των δένδρων. Ένας πελώριος εργάτης από τους τελευταίους αυτούς μ’ ένα κορμό δένδρου εις τον ώμον, φαίνεται σαν Ηρακλής” (Δημ. Καμπούρογλου).

Η εισβολή των επαναστατών έγινε από την πύλη της Μπουμπουνίστρας (Όθωνος και Αμαλίας) με απόλυτη επιτυχία. Η λαϊκή μούσα περιγράφει τη σφοδρότητα της σύγκρουσης:

“Μέσα κι απάνω στα τειχιά
αρίθμητοι εχάθηκαν
στο αίμα εταράσσετο μέσα
και τελευτήσαν
ανέθηκαν στα διαστικά και
φλάμπουρα εκρατούσαν
κι ωσάν λιοντάρια τρέχανε
και τάρματα βροντούσαν...”

Οι Τούρκοι πανικόβλητοι οχυρώθηκαν μέσα στο

Κάστρο (στην Ακρόπολη), όπου παρέμειναν –αμυνόμενοι με γενναϊότητα και καρτερία– κατά την πολύμηνη διάρκεια της πολιορκίας. Είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι ο τουρκικός πληθυσμός της πόλης, ύστερα από τη μακροαίωνα εγκατάστασή του στην Αθήνα, ένωθε το προνόμιο της αθηναϊκής καταγωγής. Χαρακτηριστική η μαρτυρία του ιστορικού Διονυσίου Σουρμελή: “Ημείς είμεθα Έλληνες και πολεμούμεν δια να

ελευθερώσωμεν την πατρίδα μας” φώναζαν οι Αθηναίοι στους Τούρκους και αυτοί τους απαντούσαν από ψηλά: “Και τι είμεθα ημείς; Δεν εγεννήθημεν εις τούτον τον τόπον; Δεν ανετράφημεν, δεν εμεγαλώσαμεν μαζί σας εις τούτην την γην, την οποία εσείς κάμνετε τώρα εδικήν σας;” “Μα είσθε Τούρκοι, είσθε Μωαμεθανοί”, τους λέγει κάποιος Αθηναίος. “Και διατί, απαντούν, δεν γίνεσθε και σεις, δια να είμεθα όλοι ελεύθεροι;”

ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Μολονότι ο πόλεμος μαινόταν στις επάλξεις, κάτω και γύρω από την Ακρόπολη, η ζωή στην πόλη κυλούσε σχετικά ομαλά. Ο Διον. Σουρμελής πληροφορεί: “Μαζί με τον Άρην, οι Αθηναίοι επεμελούντο –με όχι λιγότερον ζήλον- και τας Μούσας και την παιδείαν. Η νεολαία προχωρεί εις τα μαθήματα και ο αριθμός των μαθητών ηυξάνετο ημέρα τη ημέρα”.

Παράλληλα με τη φροντίδα για τη μόρφωση των παιδιών τους, οι Αθηναίοι έδειχναν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη διάσωση και τη διατήρηση

Η αλληγορία της σκλαβωμένης Ελλάδας του Joseph M. W. Turner, 1822. Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών. Εικονογράφηση του στίχου “Is Greece, but living Greece no more” από το ποίημα “The Giaour” του Byron. Οι δύο αλυσσοδεμένες γυναίκες, η αρχαία και η νεώτερη Ελλάδα, επιτηρούνται από τον Οθωμανό δυνάστη

Α' Πολιορκία Ακροπόλεως (1821-1822), “Σκέψις” Μακρυγιάννη “δια χειρός” Παναγιώτη Ζωγράφου, 1836-1839. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο. “Μικρός λαός και πολεμά χωρίς σπαθιά και βόλια”

των μνημείων τους. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι στερούνταν γνώσης και πολλοί ήταν αναλφάβητοι, ωστόσο εκτιμούσαν τους προγονικούς θησαυρούς και τους αντιμετώπιζαν με πολλή ευαισθησία. Ο λυρικός ποιητής Αριστοτέλης Βαλαωρίτης –πολλά χρόνια αργότερα– αναφέρει σε επιστολή του που απευθύνει στο σατιρικό ποιητή Ανδρέα Λασκαράτο την εξής πληροφορία: κάποιος πρωί οι πολιορκημένοι μέσα στην Ακρόπολη Τούρκοι άρχισαν να γκρεμίζουν τους κίονες του Παρθενώνα με σκοπό να πάρουν το μολύδι που στερέωνε τις μαρμάρινες κολόνες στην ένωση τους. Η δάνδαλη αυτή ενέργεια των Τούρκων έφθασε ως τα αυτιά του Αθηναίου αρχειολόγου και πολεμιστή Κυριακού Πιττάκη, ο οποίος έπεισε τους συμπατριώτες του “να μηνύσουν εις τους αποκλεισμένους να παύσουν την καταστροφή και ήσαν αυτοί έτοιμοι να τους προμηθεύσουν όσο μολύδι τους εχρειάζετο για την υπεράσπισή των. Έστερξαν οι Τούρκοι –συνεχίζει ο Βαλαωρίτης– και οι Έλληνες εξαγόρασαν με το αίμα τους δίνοντας εις τους εχθρούς βόλια για να τους σκοτώσουν...”

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ

Επιτέλους, στις 10 Ιουνίου του 1822 “φως γεννηθήτω” και οι Έλληνες αγωνιστές κατέλαβαν το κάστρο και την πόλη, που σείστηκε πλέον από τους πανηγυρισμούς. Δυστυχώς όμως η μέγιστη αυτή χαρά αμαυρώθηκε από ένα τραγικό ατύχημα που προκάλεσε ο ενθουσιασμός της νίκης. Ο οπλαρχηγός Παναγής Κτενάς που είχε ορμισθεί πρώτος φρουράρχος της Ακροπόλεως, πρωτοπαλλήκαρο του Ψυρρή: “...τρέχει εις τα κανονοστάσια και μόνος πυροκροτεί τα νικητήρια. Αλλ’ απροσεξία φερόμενος, ενώ γεμίζει τρίτην φοράν το κανόνιον, πριν αποστή, πεπυρωμένον όν και εκ τούτου αναδίδον αφ’ εαυτού το πύρ, εις την βαρούτην, καίει τον γενναίον τούτον νέον αποτινάζον αυτόν κατά κρημνού”.

Η είδηση του θανάτου του Παναγή Κτενά γέμισε θλίψη τους αθηναίους και έλληνες θιασώτες της ελευθερίας. Ο εκλιπών ήταν μόλις 28 ετών, ικανότατος πολεμιστής με ηγετικά προσόντα, υψηλό ήθος. Ήταν για τους Αθηναίους η μεγάλη ελπίδα. Σύντομα φάνηκε πόσο ήταν αναντικατάστατος. Τον έθαψαν με πολύ πόνο και αρμόζουσες τιμές στο “κοιμητήρι των ηρώων”, στον αυλόγυρο της εκκλησίας της γειτονιάς του, στους Αγίους Αναργύρους του Ψυρρή. Το επιτύμβιο επίγραμμα άρχισε με τη φράση: “Ελλήνων νίκης άγγελος έπαθες ξένον πάθος...”

Η τραγική απώλεια του Παναγή Κτενά ανέστειλε τους εορτασμούς, ωστόσο η ευδαιμονία της ελευθερίας ήταν μοναδική. Για πολλά χρόνια μετά την οριστική απελευθέρωσή τους οι Αθηναίοι γιόρταζαν αυτή την ημέρα της Ανάστασής τους. Μόνο στην εποχή μας η επέτειος αυτή ξεχάστηκε. Δεν την διδαχθήκαμε στο σπίτι ή στο σχολείο, ενδεχομένως ούτε οι παππούδες μας έτυχαν καλύτερης πληροφόρησης. Και δεν υπάρχει πουθενά σχετική μνεία, ούτε καν στο “κοιμητήρι των ηρώων” στους Αγίους Αναργύρους του Ψυρρή. Όλα τα σκέπασε η λήθη... Και για να είμαστε ειλικρινείς η... νεοελληνική αναισθησία.

Τότε που ακόμα ο σεβασμός περίσσευε, στις 9 Ιουνίου του 1896, ο Σύλλογος των Αθηναίων τίμησε την επέτειο της νίκης. Στην πανηγυρική αυτή εκδήλωση κάποιος διανοούμενος, ο Αλέξανδρος Μπούκρας, απήγγειλε ένα ανέκδοτο ποίημα του Αθηναίου ποιητή Ιωάννου Πολέμη που γράφτηκε ειδικά για την αναστάσιμη αυτή ημέρα:

*“Χρόνια και χρόνια είχε ν’ άδη
με τόσο ωραία ακτίνα
ο ήλιος ο χρυσόθρονος
στη σκλαδωμένη Αθήνα
και μ’ ανθηρό χαμόγελο,*

*μ’ ερωτικό καμάρι
τη λατρευτή του Ακρόπολι
στην αγκαλιά να πάρη
καθώς που την αγκάλιαζε
σε χρόνια δοξασμένα...”*

Άρτεμις Σκουμποροδή

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ: 2001-2002

ΕΝΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Η μεταστέγαση το 2000 του Φωτογραφικού Αρχείου στις νέες του εγκαταστάσεις επί της Πλατείας Φιλικής Εταιρείας 15 σηματοδότησε μια νέα αρχή για το Τμήμα. Οι πρωτότυπες θετικές και αρνητικές εικόνες φυλάσσονται πλέον με τρόπο υποδειγματικό και η αποκατάσταση-συντήρηση των φωτογραφιών γίνεται με σύγχρονες μεθόδους από ειδικευμένους συνεργάτες. Παράλληλα με τη συστηματική ταξινόμηση του υλικού και την εξυπηρέτηση των μελετητών, που παραμένουν πάντα τα βασικά μέληματα του προσωπικού, ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε και στην εκδοτική δραστηριότητα, την οργάνωση εκθέσεων και την ανάθεση φωτογραφικού έργου σε νέους δημιουργούς.

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Με στόχο την επιστημονική δημοσίευση του φωτογραφικού υλικού που φυλάσσεται στο Αρχείο οι προγραμματισμένες εκδόσεις είτε συγκροτούνται γύρω από κάποια συγκεκριμένη γεωγραφική και θεματική ενότητα, είτε εικονογραφούν σημαντικά ιστορικά γεγονότα ή τέλος αποτελούν μονογραφίες αφιερωμένες στο έργο ελλήνων και ξένων φωτογράφων. Πρόκειται συνήθως για συνεκδόσεις με εκδοτικούς οίκους ή με αδελφά πολιτιστικά ιδρύματα, που εξασφαλίζουν την ευρύτητα της ερευνητικής προσέγγισης και την ποιότητα της παρουσίασης, ενώ ταυτόχρονα περιορίζουν το εκδοτικό κόστος.

ΚΡΗΤΗ

Το λεύκωμα **Κρήτη**, που κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Θυμέλη/Μπανούση τον Ιανουάριο του 2002, αντιπροτείνει στον εντυπωσιασμό των έγχρωμων τουριστικών λευκωμάτων την απέριπτη δυναμική της ασπρόμαυρης φωτογραφίας. Μας μεταφέρει στην Κρήτη των χρόνων του μεσοπολέμου όπως την κατέγραψαν οι φωτογράφοι Fred Boissonnas, Nelly's, Περικλής Παπαχατζηδάκης, Έλλη Παπαδημητρίου και Στέφανος Μαλικόπουλος. Τα εισαγωγικά κείμενα αναφέρονται στην κοινωνική, την αγροτική και την πολιτιστική ζωή της Κρήτης, αλλά και την αλλαγή της φωτογραφικής ταυτότητας του νησιού από την περίοδο της αυτόνομης Κρητικής Πολιτείας στα μεσοπολεμικά χρόνια.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στα πλαίσια της επετείου για τη μικρασιατική καταστροφή του 1922 θα δημοσιευθούν τα αρχεία δύο φωτογράφων, ενός Ευρωπαίου και ενός Έλληνα κληρωτού, που ακολούθησαν την ελληνική στρατιά καταγράφοντας αυτή την κρίσιμη για την ελληνική ιστορία περίοδο: του **Henri Paul Boissonnas και του Αναστασίου Στεφάνου**.

Το αρχείο του Henri Paul Boissonnas, που δωρήθηκε στο Μουσείο Μπενάκη από τους κληρονόμους του το 1998, θα εκδοθεί σε συνεργασία με το Ίδρυμα Μείζονος Πολιτισμού. Μέσα από τις 378 φωτογραφίες του και την αλληλογραφία με την αρραβωνιαστικιά του Valentine Baud-Bovy, διαφαίνεται η ματιά ενός Ευρωπαίου, ο οποίος με το βάρος της οικογενειακής φωτογραφικής παράδοσης προσπάθησε να συνδυάσει τη ματιά του φωτογράφου-περιηγητή με το πο-

Henri Paul Boissonnas, Η πορεία της στρατιάς από το Εσκι Σεχίρ στο Σεϊντί Γαζή, 1921

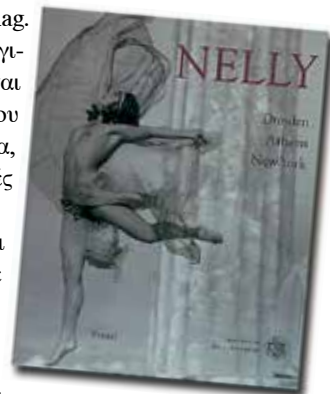
λεμικό ρεπορτάζ.

Πάντα με θέμα τη μικρασιατική εκστρατεία, το Φωτογραφικό Αρχείο θα θέσει υπό την αιγίδα του την έκδοση του αρχείου του Αναστασίου Στεφάνου. Ακολουθώντας τις «Οδηγίες προς τους φωτογράφους» της στρατιάς της Μικράς Ασίας, ο Στέφανος κατέθεσε την επίσημη φωτογραφική εκδοχή της εκστρατείας, που όμως έρχεται σε σύγκρουση με το προσωπικό του ημερολόγιο, όπου ασκεί δορυμνική κριτική στο όλο μικρασιατικό εγχείρημα.

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

Στον κύκλο των μονογραφιών αξίζει να αναφερθεί ο κατάλογος της έκθεσης **Nelly's: Dresden - Athens - New York**, που εκδόθηκε, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, το 2001 από τον οίκο Prestel Verlag. Πρόκειται για μια αναδρομική προσέγγιση του έργου της Nelly's που εστιάζεται στη σύνδεση της ελληνίδας φωτογράφου με τα ευρύτερα καλλιτεχνικά ρεύματα, προβάλλοντας κυρίως τις γερμανικές αισθητιστικές της καταβολές.

Για το φθινόπωρο του 2002 έχει προγραμματιστεί, σε συνεργασία με τις εκδόσεις Άγρα, το οφειλόμενο αφιέρωμα στο έργο της Βούλας Παπαϊωάννου. Η επιτομή αυτή του έργου της Παπαϊωάννου θα περιλαμβάνει γύρω στις 500 φωτογραφίες που κατά ενότητες φωτίζουν τη διαδικασία της μνήμης της στη φωτογραφική τέχνη, καθώς

Βούλα Παπαϊωάννου, Συσσίτιο κατά τη διάρκεια της Κατοχής, 1941-1942

και της εδραίωσης της ανθρωπιστικής της ματιάς κατά την τραγική περίοδο της γερμανικής κατοχής και μέσα από τη δράση της στις διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις. Τέλος, τη μεταπολεμική ανάκαμψη της χώρας παρουσιάζει η εξύμνηση του ελληνικού τοπίου και η επάνοδος του ανθρώπου στους φυσικούς κύκλους της ζωής, υπό το πρίσμα του αναπτυσσόμενου ελληνικού τουρισμού.

ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΕΙΣ

Προετοιμάζεται από τις εκδόσεις Καστανιώτη η αναθεωρημένη ανατύπωση του θεμελιώδους για την ιστορία της ελληνικής φωτογραφίας και της πόλης των Αθηνών καταλόγου **Αθήνα 1839-1900: φωτογραφικές μαυτιριές**.

Την παλιά Αθήνα πραγματεύεται και το λεύκωμα **Nelly's, η παλιά πόλις των Αθηνών**, που θα επανεκδοθεί από τον οίκο Θυμέλη/Μπανούση. Πρόκειται για μια φωτογραφική περιήγηση στα στενά δρομάκια και στις γειτονιές της παλιάς πόλης των Αθηνών στις υπώρειες του Ιερού Βράχου με σχολιασμό του Δημητρίου Καμπούρογλου.

Παύλος Κοζαλίδης, Οικογένεια από τη Γεωργία, 1999

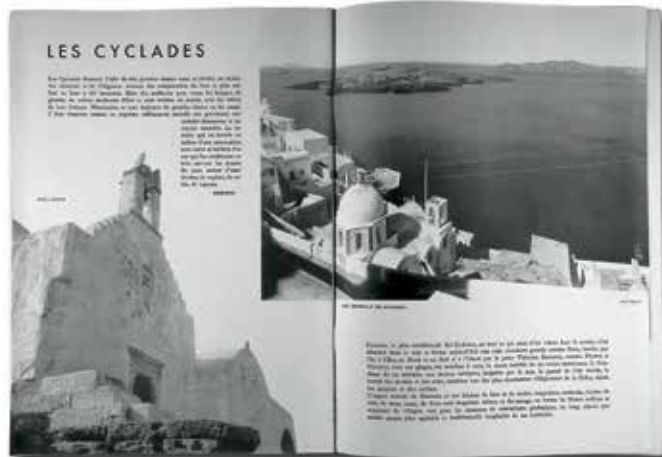
Ο χώρος εξυπηρέτησης των μελετητών. Διακρίνονται οι εθελόντριες, κυρίες Ν. Μαλικοπούλου και Π. Κασσοτάκη

ΑΝΑΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Το άνοιγμα στη σύγχρονη φωτογραφία, αναγκαίο για κάθε φωτογραφικό φορέα που στοχεύει στο μέλλον, θα αποτελέσει το νέο αρχειακό απόθεμα του Τμήματος. Με την ανάθεση σε νέους φωτογράφους και την προώθηση της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας θα συγκροτηθεί ένα αρχείο, πολύτιμη πηγή τεκμηρίωσης για τους μελλοντικούς ερευνητές.

Ο Ελληνισμός στη Μαύρη Θάλασσα στις αρχές της τρίτης χιλιετίας. Η πρώτη ανάθεση έργου έχει ήδη ξεκινήσει από το 2000 και ανατέθηκε στον ελληνοαμερικανό ταλαντούχο φωτογράφο Παύλο Κοζαλίδη. Με θέμα τη διάχυση του ελληνικού στοιχείου στις περιοχές της Μαύρης Θάλασσας στις αρχές της τρίτης χιλιετίας το εγχείρημα προβλέπεται να ολοκληρωθεί το 2004, οπότε και θα διοργανωθεί σχετική έκθεση στους χώρους του Μουσείου.

Φωτογραφική κατόπτευση του ελληνικού τοπίου. Στόχος της προτεινόμενης φωτογραφικής δράσης, που θα γίνει σε συνεργασία με το Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, είναι η φωτογραφική καταγραφή των αλλαγών που συντελούνται στο τοπίο

Φωτογραφία της Nelly's δημοσιευμένη στο περιοδικό του Τουρισμού En Grèce, 1937

(αστικό τοπίο και ύπαιθρος) με το πέρασμα του χρόνου, είτε εξαιτίας φυσικών παραγόντων, είτε λόγω της ανθρώπινης επέμβασης. Συγκεκριμένα, για το 2003 προτείνεται η φωτογράφιση του αστικού και περιαστικού χώρου της Αττικής και η σταδιακή του διαμόρφωση εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων. Παράλληλα θα επιχειρηθεί η αποτύπωση εκείνων των τμημάτων της πόλης που δεν εντάσσονται στα Ολυμπιακά έργα, αλλά ακολουθούν τη φυσική εξέλιξη της πόλης.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Το 2001 ήταν αφιερωμένο στη φωτογραφία. Στην αίθουσα Περιοδικών Εκθέσεων του Μουσείου Μπενάκη διαδοχικά παρουσιάστηκαν:

Η έκθεση των ελβετών αρχαιολόγων **Waldemar Deonna και Paul Collart** (15/3-14/4/01), που μέσα από το φωτογραφικό τους φακό συνδύασαν την ομορφιά των αρχαίων μνημείων με σκηνές από την καθημερινή ζωή των Ελλήνων στις αρχές του 20ού αιώνα.

Διοργανωμένη σε συνεργασία με το Μουσείο Albert Kahn, η έκθεση **Θεσσαλονίκη 1913-1918. Οι τύχες των Βαλκανίων** (21/6-2/9/01) προέβαλε την πολυεθνική ταυτότητα της συμπρωτεύουσας σε εκείνα τα κρίσιμα για το βαλκανικό χώρο χρόνια.

Τέλος, και σηματοδοτώντας το άνοιγμα του Μουσείου προς τη σύγχρονη ελληνική φωτογραφία, πραγματοποιήθηκε, σε συνεργασία με το Φωτογραφικό Κύκλο, η έκθεση **Αθήνα 2001: Φωτογραφικές όψεις και απόψεις** (20/9-14/10/01). Τριαντατέσσερις καλλιτέχνες-φωτογράφοι σχολίασαν με τρόπο υποκειμενικό την αθηναϊκή πρωτεύουσα, που στις παραμονές των οικιστικών αλλαγών ενόψει του 2004 εμφανίζεται ταυτόχρονα χαοτική και ανθρώπινη, παλαιομοδίτικη και σύγχρονη.

Παράλληλα με τη διοργάνωση νέων εκθέσεων καταβάλλεται συστηματική προσπάθεια για τη διακίνησή τους τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Η έκθεση του Κωνσταντίνου Μάνου **A Greek Portfolio**, όπου αποτυπώνονται καθημερινές στιγμές από την Ελλάδα της δεκαετίας του 1960, φιλοξενήθηκε το καλοκαίρι του 2001 στη Ρόδο, σε συνεργασία με τον Οργανισμό Πολιτιστικής Ανάπτυξης Δωδεκανήσου. Το φθινόπωρο της ίδιας χρονιάς παρουσιάστηκε στα πλαίσια της 53ης Διεθνούς Έκθεσης Βιβλίου της Φρανκφούρτης,

Η περιοδεύουσα έκθεση Nelly, Dresden-Athens-New York στη Φρανκφούρτη (Αύγουστος-Νοέμβριος 2001)

ενώ το 2002 στη Θεσσαλονίκη, στα πλαίσια της Φωτογραφικής Συγκυρίας, που ήταν αφιερωμένη στην ανθρωπιστική φωτογραφία.

Στη Φωτογραφική Συγκυρία το Μουσείο Μπενάκη συμμετείχε ακόμη με την έκθεση **Πρόσωπα στη Σκιά. Κώστας Μπαλάφας – Βούλα Παπαϊωάννου – Δημήτρης Χαρισιάδης**, που αφηγείται τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια μέσα από τη ματιά των κορυφαίων αυτών ουμανιστών φωτογράφων.

Η έκθεση Nelly's: Dresden - Athens - New York ολοκλη-

Από τα εγκαίνια της έκθεσης James Robertson, Αθήνα και Ελληνικές Αρχαιότητες, 1853-1854, στο Ελληνικό Κέντρο του Λονδίνου (Απρίλιος-Μάιος 2002)

ρώνει τη διετή περιοδεία της στις γερμανόφωνες πόλεις Bozen, Frankfurt, Dresden, Kleve, Tuttlingen και Munchen, εκπληρώνοντας την επιθυμία της Nelly's να γίνει γνωστό το έργο της στη Γερμανία, τη χώρα η οποία με καταλυτικό τρόπο σφράγισε την καλλιτεχνική της διαδρομή.

Στο Ελληνικό Κέντρο του Λονδίνου και στο πλαίσιο προβολής των αθηναϊκών μουσείων στο Ηνωμένο Βασίλειο φιλοξενήθηκε (Απρίλιος-Μάιος 2002) η έκθεση **James Robertson, Αθήνα και Ελληνικές Αρχαιότητες, 1853-1854** του γνωστού σκοτσέζου φωτογράφου και περιηγητή, που ακολουθώντας την καθιερωμένη διαδρομή των φωτογράφων του 19ου αιώνα απθανάτισε τα μνημεία της Ακρόπολης.

Σε συνεργασία με την Ένωση Σμυρναίων και στα πλαίσια των

Η έκθεση Θεσσαλονίκη 1913-1918. Οι τύχες των Βαλκανίων, που διοργανώθηκε το καλοκαίρι του 2001 στο Μουσείο Μπενάκη σε συνεργασία με το Μουσείο Albert Kahn

επετειακών εκδηλώσεων για τα 80 χρόνια από τη μικρασιατική καταστροφή παρουσιάστηκε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων (Φεβρουάριος 2002) η έκθεση: **Προσφυγικοί καημοί (1925-1927) με το φακό της Nelly's**. Η έκθεση θα περιοδεύσει στους Δήμους Καλλιθέας και Νίκαιας, ενώ έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον και από το Δήμο Αγρινίου.

Στα πλαίσια της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας το Φωτογραφικό Αρχείο κατέθεσε πρόταση με θέμα **Φωτογραφία και Τουρισμός: η διαμόρφωση της φωτογραφικής ταυτότητας της χώρας μέσα από τη φωτογραφία**. Από τις αρχές του 20ού αιώνα έως και τις μέρες μας, και ανάλογα με την εκάστοτε κυρίαρχη ιδεολογία, η φωτογραφική τουριστική εικόνα μεταλλάσσεται. Αρχικά η χώρα παρουσιάστηκε μέσα από τη σχέση της με τον αρχαίο κόσμο, για να προβληθούν σταδιακά οι ομορφιές της υπαίθρου και των κατοίκων της (βλ. το τουριστικό τρίπτυχο νησιά - θάλασσα - ήλιος). Σε αυτά θα προστεθούν αργότερα και οι τουριστικές υποδομές. Πρωταγωνιστές στη διαμόρφωση της τουριστικής εικόνας της Ελλάδας στάθηκαν οι φωτογράφοι Nelly's, Βούλα Παπαϊωάννου, Δημήτρης Χαρισιάδης, Νικόλαος Τομπάζης, όπως και οι περισσότεροι φωτογράφοι, το έργο των οποίων έχει κατατεθεί στο Φωτογραφικό Αρχείο του Μουσείου.

ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ

Εξαιρετικής σημασίας είναι η πρόσφατη (Απρίλιος 2002) δωρεά του αρχείου του Ιωάννη Λάμπρου (1916-1988), προέδρου της Ελληνικής Φωτογραφικής Εταιρείας και Διευθυντή του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος, από τις κόρες του Φανή Βαφειαδάκη και Σοφία Λάμπρου. Το πολύτιμο αυτό αρχείο, που αριθμεί 50.000 αρνητικά, καταγράφει την ιστορία των ελληνικών σιδηροδρόμων και παράλληλα την πορεία της καλλιτεχνικής ασπρόμαυρης φωτογραφίας, όπως αυτή διαμορφώθηκε στους κύκλους της ΕΦΕ στη δεκαετία του 1950. Η ταξινόμηση του αρχείου γίνεται από εξωτερική συνεργάτιδα του Τμήματος με τη χορηγία του Σωματείου των Φίλων του Μουσείου Μπενάκη.

Οι συλλογές του 19ου αιώνα εμπλουτίστηκαν με την αγορά ενός σπάνιου πανοράματος της Αθήνας, διαστάσεων 1,80 X 0,273 μ., του φωτογράφου Paul Baron des Granges. Τη συντήρηση του πανοράματος, που απεικονίζει με ευκρίνεια το ανάπλυγμα της πόλης των Αθηνών κατά την πρώιμη περίοδο του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα, ανέλαβε εξ ολοκλήρου το Εργαστήριο Συντήρησης του Τμήματος.

Ειρήνη Μπουντούρη

Η συντήρηση του Πανοράματος των Αθηνών του Paul Baron des Granges

ΤΑ ΝΕΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ

ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ 33 ΤΕΥΧΩΝ (1984-1999)

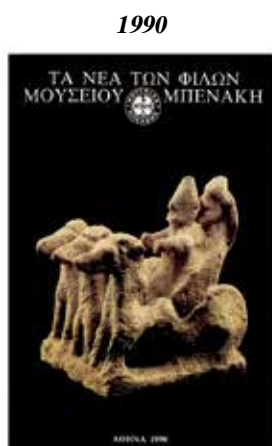
Το 1999 έκλεισε ο κύκλος ζωής της περιοδικής έκδοσης των Φίλων, η οποία επί δεκαπέντε χρόνια διατηρούσε την επαφή μεταξύ των μελών, προέβαλλε τη συνεχή και πολυσχιδή δραστηριότητα του Μουσείου και του Σωματείου και παρουσίαζε μικρές μελέτες των επιμελητών των συλλογών και των επιστημονικών συνεργατών του Μουσείου. Προκειμένου να διευκολυνθούν οι ερευνητές, τα μέλη των Φίλων, αλλά και οι υπόλοιποι αναγνώστες του ανανεωμένου Ενημερωτικού Δελτίου, θεωρήσαμε χρήσιμο να παρουσιάσουμε μία αποδελτίωση των άρθρων που φιλοξενήθηκαν στα 33 τεύχη των Νέων των Φίλων. Τα πολυάριθμα αυτά άρθρα και μελέτες ταξινομήθηκαν κατά θεματικές ενότητες.

Α. Τα Τμήματα και οι Συλλογές του Μουσείου	Αρ. Τεύχους/Έτος, Σελ.
“Διάρθρωση υπηρεσιών Μουσείου Μπενάκη”	3/1984, 8-9
“Νομική μορφή – Περιεχόμενο – Διοίκηση. Η Βιβλιοθήκη”	3/1984, 10-12
“Διάρθρωση υπηρεσιών Μουσείου Μπενάκη. Τμήμα Συντηρήσεως. Τμήμα Χαρακτικών και Σχεδίων. Οι ‘Φίλοι του Μουσείου’”	4/1984, 16-20
“Οικονομικές υπηρεσίες του Μουσείου. Τμήμα γραμματείας. Η νομική υπηρεσία”	1/1985, 20-23
“Τα Ιστορικά Αρχεία του Μουσείου Μπενάκη”	2/1985, 21-22
Βαλεντίνη Τσελίκα, “Ιστορικό Αρχείο”	3/1985, 11-12
Πίτσα Τσάκωνα, “Νέα από τη Βιβλιοθήκη”	3/1985, 12-15
Νίκη Ψαρράκη-Μπελεσιώτη, “Εκπαιδευτικά Προγράμματα Μουσείου Μπενάκη”,	4/1985, 16-18
[Κωνσταντίνος Μπενάκης, Λόγος στα εγκαίνια της Εκθέσεως των Συλλογών Δ. Κυριαζή]	4/1985, 20-21
Φανή-Μαρία Τσιγκάκου, “Για μια ανανεωτική ματιά στο Μουσείο”	2/1986, 18-22
Φανή Κωνσταντίνου, “Γνωριμία με τις συλλογές του Φωτογραφικού Αρχείου. Το έργο της φωτογράφου Βούλας Παπαϊωάννου”	3/1987, 8-12
Βαλεντίνη Τσελίκα, “Το αρχείο του Ελευθερίου Βενιζέλου στο Μουσείο Μπενάκη”	3/1987, 12-13
Δάφνη Βιντιάδη, “Ιστορικά Αρχεία Μουσείου. Το Αρχείο του Εμμανουήλ Μπενάκη”	2/1988, 28-30
Λίλα ντε Τσάβες, “Το Τμήμα διακίνησης μουσειακού υλικού”	3/1988, 4-6
Πίτσα Τσάκωνα, “Τα έντυπα Ευαγγέλια του Ταμείου Ανταλλαξιμών στη Βιβλιοθήκη του Μουσείου Μπενάκη”	3/1988, 6-15
Νίκη Ψαρράκη-Μπελεσιώτη, “Τα νέα των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων”	4/1988, 18-20
Φανή Κωνσταντίνου, “Η φωτογραφική μας κληρονομιά και η φροντίδα για την προστασία της”	2/1989, 11-15
Νίκη Ψαρράκη-Μπελεσιώτη, “Εκπαιδευτικά προγράμματα στη Λαογραφική Συλλογή του Μουσείου Μπενάκη”	1/1993, 37-47
Ανθή Βαλσαμάκη, “Η τεχνική της Βυζαντινής Αγιογραφίας και η εφαρμογή της στη φορητή εικόνα”	1/1993, 48-51
Λίλα ντε Τσάβες, “Κόσμημα-Φόρμα-Τεχνική”	1/1993, 51-53
Βαλεντίνη Τσελίκα, “Τα Ιστορικά Αρχεία του Μουσείου Μπενάκη”	1995, 19-26
Ευδοκία Παυλώφ-Βαλμά, “Καταλογογράφηση αρχειακών μονάδων”	1995, 27-30
Αλέξανδρος Χαρτ-Σούτζος, “Η συλλογή αρχείων Δαμιανού Κυριαζή (Σ.Δ.Κ.)”	1995, 33-34
Μαρία Δημητριάδου, “Αρχεία ελλήνων μουσικών στο Μουσείο Μπενάκη”	1995, 35-39
“Ίδρυση Κέντρου Τεκμηρίωσης της Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής”	1996, 60-61
Φανή Κωνσταντίνου, “Το έργο του Φωτογράφου Δημήτρη Χαρισιάδη στο Φωτογραφικό Αρχείο του Μουσείου Μπενάκη”	1997, 7-20
Μαργαρίτα Σάκκα, “Δύο χρόνια του Κέντρου Τεκμηρίωσης Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής”	1997, 41-44
Νίκη Ψαρράκη-Μπελεσιώτη, “1978-1998. Είκοσι χρόνια Εκπαιδευτικά Προγράμματα στο Μουσείο Μπενάκη”	1998, 3-6

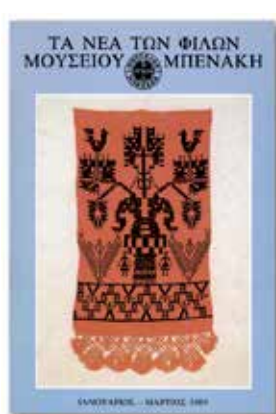
Ανθή Βαλσαμάκη, “Η τεχνική της φορητής εικόνας. Σεμινάρια για ενήλικες στο Μουσείο Μπενάκη”	1998, 7-9
Λίλα ντε Τσάβες, “Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ενηλίκων. Σεμινάρια αγραφοχρησότητας χειροποίητου κοσμήματος”	1998, 11-15
“Το Τμήμα Συντήρησης του Μουσείου Μπενάκη”	1998, 16-23
Φλωρεντία Μακρυνικόλα, “Η μηχανοργάνωση των Ιστορικών Αρχείων”	1998, 24-25
Αλ. Π. Ζάννας, “Τα Ιστορικά Αρχεία του Μουσείου Μπενάκη”	1998, 26-27
Αλ. Π. Ζάννας, “Το αρχείο Νικολή Χατζηκυριάκου-Γκίκα”	1998, 28-31
Μαρία Αργυράδη, “Το Τμήμα Παιδικής Ηλικίας και η Συλλογή Παιχνιδιών”	1999, 15-17
Ιωάννα Μωραϊτή, “Το φωτογραφικό αρχείο του Ν. Χατζηκυριάκου-Γκίκα”	1999, 20-25
Μαργαρίτα Σάκκα-Θηβαίου, Αικατερίνη-Ναταλία Μπούρα, “Ο αρχιτέκτονας Νικόλαος Μητσάκης στο Κέντρο Τεκμηρίωσης Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής”	1999, 26-29

1/1984

1990

1/1989

2/1985

1991

B. Νέα αποκτήματα και δωρεές - Μικρά μελετήματα

Αρ. Τεύχους/Ετος, Σελ.

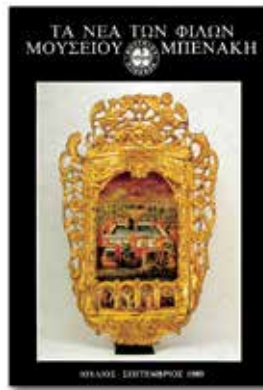
“Το ελληνικό όραμα ενός ξένου” [Ακουαρέλλες Thomas Hope στη Βιβλιοθήκη]	1/1984, 4
“Δύο νέες σημαντικές δωρεές” [Κοσμήματα οικογ. Δεκόζη Βούρου, δωρεά Λ. Ευταξία]	1/1984, 4
“Νέα αποκτήματα – Επαναπατριsmός εικόνων. Παρακαταθήκη εικόνων”	4/1984, 2-4
Πίτσα Τσάκωνα, “Νέα από τη Βιβλιοθήκη” [Δωρεά Μ.-Μ. Μαντζούνη]	2/1985, 23-24
Φωφώ Μαυρικίου, “Το νέο απόκτημα του Μουσείου Μπενάκη. Φωτογραφικό Αρχείο ‘Nelly’s”	3/1985, 16-20
Κάτε Συνοδινού, “Ένα νέο σημαντικό απόκτημα του Μουσείου” [Το κεντρικό φύλλο τριπτύχου 14 ^{ου} -15 ^{ου} αι.]	4/1985, 7
Πίτσα Τσάκωνα, “Η δωρεά του Δαμιανού Κυριαζή προς τη Βιβλιοθήκη”	4/1985, 22-24
Λασκαρίνα Μπούρα, “Αγορά εικόνας με την Προσκύνηση των Μάγων”	1/1986, 5-6
Ελένη Φίλωνος, “Η κινεζική επίδραση στην τέχνη του Ισλάμ”	1/1986, 9-13
Αγαμέμνων Τσελίκας, “Σιγίλλιο του Πατριάρχη Νεοφύτου Ζ΄ για την Ελληνική Σχολή της Καισαρείας”	1/1986, 14-23
Κατερίνα Κορρέ, “Ο κοζανίτικος οντάς του Μουσείου Μπενάκη”	2/1986, 25-27
Κατερίνα Κορρέ, “Σπερδέρη”	2/1986, 29-30
Καλυψώ Μιλάνου, “Παρατηρήσεις της τεχνικής των μεταβυζαντινών εικόνων με αφορμή τη συντήρηση της “Οδηγήτριας” Νο. 3018 του Μουσείου Μπενάκη”	3/1986, 3-8
Πίτσα Τσάκωνα, “Από τους μικρούς θησαυρούς της βιβλιοθήκης”	3/1986, 15-23
Ντόρα Βασιλικού, “Χρυσά κύπελλα στο Μουσείο Μπενάκη”	3/1986, 24-25
Λασκαρίνα Μπούρα, “Εικόνα του Αγγέλου με τον Άγιο Γεώργιο Καβαλλάρη, δωρεά του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη”	3/1986, 26-27
Κατερίνα Κορρέ, “Η γέννηση στις σεντεφένιες πόρτες του Μουσείου Μπενάκη”	4/1986, 4-14
Ν. Βασιλάτος, “Η διακοσμητική ιδιομορφία ενός σπάνιου ηπειρωτικού σπαθιού”	4/1986, 15-18
Λασκαρίνα Μπούρα, “Παλαιοχριστιανικό κοντάρι, δωρεά του κ. Δ.Σ. Κωνσταντίνου στο Μουσείο Μπενάκη”	4/1986, 19-22
Κάτε Συνοδινού, “Ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της γαλλικής καλλιτεχνικής δημιουργίας του 18 ^{ου} αι. από τις συλλογές του Μουσείου Μπενάκη”	4/1986, 23-17

Στ. Κνιθάκης, “Μια δωρεά στο Αρχείο Ελευθερίου Βενιζέλου”	2/1987, 16-17
Κατερίνα Κορρέ, “Ρόκα της συλλογής Ευκλείδη”	2/1987, 21-29
Λίλα ντε Τσάβες, “Μια πρώτη αναφορά στο αρχείο της Άννας Αποστολάκι”	3/1987, 17-20
Λασκαρίνα Μπούρα, “Επαναπατρισμός τριπτύχου της πρώιμης Κρητικής Σχολής, χάρη σε δωρεά ανώνυμου ευεργέτη από το Λονδίνο”	3/1987, 21-23
“Δωρεές των Φίλων”	3/1987, 28-29
Λίλα ντε Τσάβες, “‘Φυγή στην Αίγυπτο’ και ‘Επιστροφή των Μάγων’. Κοπτικό ‘σημείο’ από τη συλλογή του Μουσείου Μπενάκη”	4/1987, 18-23
Αγγελική Αμάνδρυ, “Rene Puaux και Ελευθέριος Βενιζέλος”	4/1987, 26-29
Νίκος Βασιλάτος, “Τα πιστόλια του Πετρόμπεη”	4/1987, 29-31
Λασκαρίνα Μπούρα, “Δωρεά εικόνων Γεωργίου Πατριαρχέα”	4/1987, 31-38
Πίτσα Τσάκωνα, “Η συντήρηση της διβλιοδεσίας παλαιών εντύπων στη Βιβλιοθήκη του Μουσείου Μπενάκη”	4/1987, 40-47
Λίλα ντε Τσάβες, “Λεπτομέρεια Παραβάν εποχής CHING. Δωρεά Σοφίας Χρυσοχοϊδη-Λαμπρίδη”	2/1988, 12
Λένα Κωνσταντέλλου, “Φαγεντιανές του Μουσείου Μπενάκη”	2/1988, 13-20
Σταύρος Βασιλειάδης, “Ένας μετανοιωμένος επαναστάτης” [Δ. Καλλέργης]	2/1988, 22-28
Νίκος Βασιλάτος, “Ένα έργο τέχνης από τις Ινδίες”	2/1988, 31-32
Άννα Μπαλιάν, “Από τα κειμήλια της Αθηνούπολης. Επίχρυση στάχωση Καινής Διαθήκης από την Τρανσυλβανία”	3/1988, 15-23
Φανή-Μαρία Τσιγκάκου, “Ρολόι με παράσταση του Λόρδου Byron. Μία ευγενική χειρονομία του Βρετανικού Συμβουλίου”	3/1988, 23-25
Μ. Στέργιος Στασινόπουλος, “Το σχέδιο στα έργα του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου στο Μουσείο Μπενάκη”	4/1988, 12-18
Ντόρα Βασιλικού, “Ένας χρυσός ‘δίσκος’ στο Μουσείο Μπενάκη”	4/1988, 20-24
Λασκαρίνα Μπούρα, “Αγορά εικόνας με θέμα Σύμβολο της Πίστωσης εις μνήμην Γεωργίου Σπέντσα”	4/1988, 24-26
Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη, “Χειροτεχνήματα της Κρήτης στο Μουσείο Μπενάκη. Συλλογή Χρυσούλας Ξανθουδίδου-Κούνδουρου”	1/1989, 12-13
Λίλα ντε Τσάβες, “Προϊστορικά και Μεσαιωνικά Τεκμήρια από τις συλλογές του Μουσείου Μπενάκη”	1/1989, 14-21
Γιούλα Ρίσκα, “Πατανία από την Κρίτσα Κρήτης”	1/1989, 22-23
Νίκος Βασιλάτος, “Η πολεμική φορεσιά του Αγίου Γεωργίου του Εμμανουήλ Τζάνες”	2/1989, 16-18
Λασκαρίνα Μπούρα, “Εικόνα της Παναγίας Ζωοδόχου Πηγής. Δωρεά των Φίλων του Μουσείου Μπενάκη”	2/1989, 19
Νανώ Χατζηδάκη, “Κρητική εικόνα του Αγίου Γεωργίου Καβαλάρη ‘σε παρέλαση’. Από τη δωρεά Στεφάνου και Φραγκίσκου Βαλλιάνου στο Μουσείο Μπενάκη”	4/1989, 9-23
Κατερίνα Κορρέ, “Νεοελληνικό τεπελίμι. Η αγορά που πραγματοποιήθηκε χάρη σε δωρεά των Φίλων”	4/1989, 24-27
Δήμητρα Παπανικόλα-Μπακιρτζή, Φωφώ Μαυρικίου, “Δύο βυζαντινά αγγεία – Δωρεά Τζανέτ Ζάκου”	4/1989, 28-31
Ναταλία Πούλου-Παπαδημητρίου, “Παλαιοχριστιανικός πήλινος δίσκος του Μουσείου Μπενάκη”	4/1989, 32-35
Πέτρος Ν. Πρωτονοτάριος, “Τρία δοκίμια βυζαντινών νομισμάτων”	4/1989, 36-40
Λένα Κωνσταντέλλου, “Μαγεία και ταφικά έθιμα. Δείγματά τους από αιγυπτιακή faience στο Μουσείο Μπενάκη”	4/1989, 41-45
Κάτε Συνοδινού, “Ένα περίτεχνο κόσμημα από τα ναγία της συλλογής Σοφίας Λαμπρίδη”	4/1989, 45-48
Γ. Νικολακόπουλος, “Μιχαήλ Μαριτζουβάνης”	4/1989, 49-59
Μάρα Βασιλικού, “Νέα αποκτήματα. Το νέο κυπριακό πήλινο ομοίωμα του Μουσείου Μπενάκη”	1990, 37-40
Νίκος Βασιλάτος, “Ένα κράνος ισλαμικής τέχνης”	1990, 40-42
Γ. Α. Νικολακόπουλος, “Πάνος Βαλσαμάκης”	1990, 43-53
Ιωάννης Ιωάννου, “Η κεραμίστρια Ήρα Τριανταφυλλίδη”	1990, 53-60
Αγγ. Βαβυλοπούλου-Χαριτωνίδου, “Ελληνικά στιχοπλάκια σε ιταλικούς μαστραπάδες”	1990, 60-64
Άγγελος Δελιθορριάς, “Η ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού μέσα από τα νέα αποκτήματα του Μουσείου”	1991, 14-22
Κατερίνα Κορρέ-Ζωγράφου, “Πρόσφατο απόκτημα προερχόμενο από δωρεά. Επίχρυσο περιλαίμιο και καρφίτσα από τα Επτάνησα, όψιμος 19 ^{ος} αι.”	1991, 29

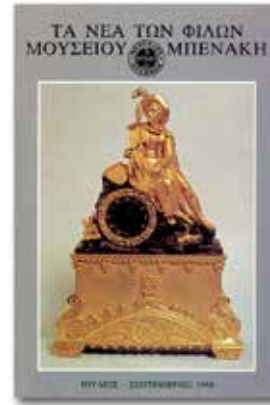
2/1988

3/1984

3/1989

3/1988

4/1989

Πίτσα Τσάκωνα, “Η δωρεά του Διονύση και της Μαρίας Φλάμπουρα προς το Μουσείο Μπενάκη”	1991, 40-52
Γιώργος Νικολακόπουλος, “Η κεραμεική αναγέννηση στην Ελλάδα”	1991, 52-64
Αγγελική Amandry, “Συλλογή γαλλικών φιλελληνικών πιάτων”	1992, 11-16
Πίτσα Τσάκωνα, “Η δωρεά Βαλλιάνου στη Βιβλιοθήκη του Μουσείου Μπενάκη”	1992, 17-32
Κάτε Συνοδινού, “Κύκλος Ελβετικών Ρολογιών”	1992, 44-53
Ν. Βασιλάτος, “Η ‘Άμπελος’ του Λέο Μόσκου και η ερμηγεία του συμβολισμού της”	1992, 54-56
Ελένη Χάρου-Κορωναίου, “Δωρεά στο Μουσείο Μπενάκη. Ιστορία μιας φορεσιάς”	1992, 57-58
Μαρία Αργυριάδη, “Συλλογή παιχνιδιών του Μουσείου Μπενάκη. Δωρεά Μαρίας Αργυριάδη”	1/1993, 24-34
Bunny Campione, “The collection of Maria Argyriadis”	1/1993, 35-36
Λίλα ντε Τσάδες, “Προέλευση των νεκρικών προσωπειών του Μ.Μ.”	2/1993, 6
Λίλα ντε Τσάδες, “Κοπτικά υφάσματα από τις συλλογές του Μουσείου Μπενάκη”	2/1993, 26-29
Λένα Βρανοπούλου, “Ενημερωτική παρουσίαση της μελέτης και ανάλυσης δειγμάτων κόκκινης λάκας, με φυσικοχημικές μεθόδους, από εικόνες του Μουσείου Μπενάκη (14 ^{ος} -18 ^{ος} αι.)”	2/1993, 47-59
Φλωρίν Μαρινέσκου, “Λίγα λόγια για τον Ιωάννη Καρατζά”	1995, 31-32
Λίλα ντε Τσάδες, “Σμάλτο μια τεχνική πανάρχαιη και διαχρονική”	1995, 40-49
Λένα Κωνσταντέλλου, “Η Λατρεία της Ίσιδας στην Αίγυπτο και αντίστοιχες παραστάσεις στις φαγεντιανές του Μουσείου Μπενάκη”	1995, 49-54
Μαρία Αργυριάδη, “Νίκος Ακίλογλου. ‘Θίασος Μαριονεττών Ζωντανές Κούκλες’ 1940-1947”	1995, 55-64
Ντίνα Ευαγγελίου, Γεωργία Αγγέλου, “Η δωρεά Μαρίας Σπέντσα στη Βιβλιοθήκη του Μουσείου Μπενάκη”	1996, 5-20
Αγαμέμνων Τσελίκας, “Χειρόγραφο συλλογής Μαρίας Σπέντσα”	1996, 20-21
Κάτε Συνοδινού, “Η Μαρία Σπέντσα και το Μουσείο Μπενάκη με αφορμή μια νέα σημαντική δωρεά”	1996, 21-29
Ειρήνη Παπαγεωργίου-Σταμπόλη, “Ένα μαρμάρινο κυκλαδικό ειδώλιο στο Μουσείο Μπενάκη”	1996, 29-34
Πίτσα Τσάκωνα, “Η βιβλιοθήκη του Ν. Χατζηκυριάκου-Γκίκα δωρεά στο Μουσείο Μπενάκη”	1996, 34-40
Αναστασία Δρανδάκη, “Εικόνα με τον Άγ. Θεόδωρο Στρατηλάτη από την κληρονομιά της Ελένης Ευκλείδη”	1996, 41-48
Ειρήνη Μπουντούρη, “Nelly’s: Φωτογραφικές προσεγγίσεις των μουσειακών θησαυρών (1925-1939)”	1996, 48-59
Αγαμέμνων Τσελίκας, “Ένα νέο περγαμινό Ευαγγέλιο στο Μουσείο Μπενάκη”	1997, 21-26
Ιωάννα Προβίδη, “Ο Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας και η προσωπογραφία”	1997, 27-33
Πίτσα Τσάκωνα, “Από τα σχέδια του Ν. Χατζηκυριάκου-Γκίκα”	1997, 34-41
Πίτσα Τσάκωνα, “Η δωρεά του ‘Αγγλο-ελληνικού συνδέσμου’ στη Βιβλιοθήκη της Πινακοθήκης Γκίκα”	1997, 44-47
Έλση Στεφανάκη, “Τίγκη Γκίκα: μια επιστολή προς τον Ν. Χατζηκυριάκο-Γκίκα”	1998, 32-34
Άρτεμις Σκουμπουρδή, “Γνωρίζοντας την Αθήνα”	1999, 37-47

Η συνέχεια του άρθρου στο επόμενο τεύχος

Αίνος Γ. Μπενάκης – Σταύρος Ι. Αρβανιτόπουλος

ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΕΣ ΔΩΡΕΕΣ

Το νέο άνοιγμα του Μουσείου τον Ιούνιο του 2000 υπήρξε σταθμός στη μακρόχρονη πορεία του. Όχι μόνο για τη θεαματική παρουσίαση των συλλογών του στο ανακαινισμένο κεντρικό κτίριο της οδού Κουμπάρη, αλλά και για την εξασφάλιση της απαραίτητης κτιριακής υποδομής των παραρτημάτων, όπου στεγάζονται οι εξειδικευμένες συλλογές των Ιστορικών Αρχείων, του Φωτογραφικού Αρχείου, της Πινακοθήκης Γκίκα, του Τμήματος Παιχνιδιών, κ.λ.π.

Όσον αφορά τα Ιστορικά Αρχεία, η φετινή χρονιά υπήρξε ξεχωριστή. Ολοκληρώθηκαν οι επισκευές του κτιρίου μετά το σεισμό του 1999, εξοπλίστηκαν οι χώροι αποθήκευσης με κυλιόμενα συστήματα και κλιματισμό, οργανώθηκαν οι χώροι λειτουργίας του αρχείου, καθώς και το εργαστήριο συντήρησης χάρτου. Τα δεδομένα αυτά δημιουργούν, όπως είναι φυσικό, βασικές προϋποθέσεις για τη διαφύλαξη, τη συντήρηση και την προβολή του αρχαιολογικού υλικού και κατά συνέπεια συνιστούν πόλο προσέλκυσης νέων αρχείων.

Στο διάστημα των δύο τελευταίων ετών οι συλλογές εμπλουτίστηκαν με τα αρχεία σημαντικών προσωπικοτήτων κυρίως του 20ού αιώνα, που με το έργο τους συνέβαλαν στην πνευματική ανάπτυξη και κοινωνική εξέλιξη του τόπου. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι:

Το αρχείο της ποιήτριας **Μάτσης Χατζηλαζάρου (1914-1987)**. Περιλαμβάνει το σύνολο των ποιημάτων και τις εκδόσεις των έργων της, την προσωπική της αλληλογραφία με έλληνες και ξένους διανοούμενους, ανάμεσα στους οποίους ο Κορνήλιος Καστοριάδης, η Marguerite Yourcenar, ο Javier Vilato, ο Bernard Holzmann, Françoise Gilot κ.ά, καθώς και φωτογραφίες, μέρος των οποίων έχει τραβηχτεί από τον Ανδρέα Εμπειρίκο.

Το αρχείο του **Κωνσταντίνου Γόντιζα (1874-1938)**, πολιτευτή και Υπουργού Στρατιωτικών, περιλαμβάνει έγγραφα, αναφορές και αλληλογραφία κυρίως κατά το διάστημα της υπουργείας του (1924-25). Δωρήθηκε από τον κύριο Θάνο Βερέμη.

Το αρχείο της **Όλγας Βότση (1922-1998)**, η οποία υπήρξε από τις πιο σημαντικές γυναικείες ποιητικές παρουσίες του 20ού αιώνα. Το αρχείο δωρήθηκε από τον κύριο Κώστα Λουκάκη και περιλαμβάνει το σύνολο του εκδομένου και ανέκδοτου ποιητικού έργου της, κριτικές μελέτες, τα προσωπικά της ημερολόγια, καθώς και πλήθος επιστολών τις οποίες είχε ανταλλάξει με προσωπικότητες της εποχής.

Το αρχείο του κορυφαίου κλασικού φιλόλογου και πανεπιστημιακού δασκάλου **Ιωάννη Κακριδή (1901-1992)**. Δωρήθηκε από το γιο του, Φάνη Κακριδή, και περιλαμβάνει το επιστημονικό του έργο, μελέτες και άρθρα, τα χειρόγραφα των πανεπιστημιακών του παραδόσεων, την ογκωδέστατη αλληλογραφία που είχε επί σειρά ετών με προσωπικότητες και άτομα του φιλικού του περιβάλλοντος, τις τιμητικές διακρίσεις που δέχτηκε κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του, και ό,τι άλλο σχετικό προς την προσωπικότητά του.

Το αρχείο του ποιητή **Γιάννη Ρίτσου (1909-1990)** δωρήθηκε από τη θυγατέρα του Ελευθερία και τη σύζυγό του Γαρυφαλιά Ρίτσου. Περιλαμβάνει τα χειρόγραφα των εκδομένων και ανέκδοτων ποιημάτων του, κριτικές και αποκόμματα τύπου για την πολιτιστική και κοινωνική του δραστηριότητα, μεταφράσεις των έργων του, αλληλογραφία, φωτογραφίες, καθώς και οπτικά και ηχητικά τεκμήρια σχετικά με τη ζωή και το έργο του μεγάλου δημιουργού.

Το προσωπικό αρχείο του **Στυλιανού Γονατά (1876-1966)** αναφέρεται στα πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα του πρώτου μισού του 20ού αιώνα. Περιλαμβάνει κυρίως έγγραφα, αλληλογραφία, έντυπα, αποκόμματα τύπου και άλλα τεκμήρια από τη στρατιωτική και πολιτική του σταδιοδρομία, τη συμμετοχή του στην Επανάσταση του 1922, στο κίνημα του 1935 και σε άλλα σημαντικά γεγονότα που σημάδεψαν την περίοδο αυτή. Το αρχείο δωρήθηκε από την κυρία Αγγελική Μαγκάκη και τον κύριο Στυλιανό Παπαγεωργίου-Γονατά.

Ακόμη, το αρχείο εμπλουτίστηκε με άλλα μικρότερα αρχεία, εξίσου σημαντικά, με λυτά έγγραφα, φωτογραφίες, και τέλος με ηχητικές εγγραφές προφορικών μαρτυριών από άτομα που έλαβαν μέρος στον αντιστασιακό αγώνα κατά την περίοδο της γερμανικής κατοχής. Τα τεκμήρια αυτά συνιστούν συμπληρωματικό υλικό των πρωτογενών γραπτών πηγών για τη μελέτη της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.

Βαλεντίνη Τσελίκα
Υπεύθυνη Τμήματος Ιστορικών Αρχείων

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΦΙΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ

Αγαπητοί φίλοι επικοινωνούμε και πάλι μαζί σας μέσα από τη στήλη που μας παραχωρεί με ιδιαίτερη ευγένεια το Δ.Σ. των Φίλων του Μουσείου Μπενάκη. Στο σημείωμα που ακολουθεί εκτίθενται εν συντομία οι πολυποίκιλες δραστηριότητες της Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ. κατά τους τελευταίους μήνες.

Στα τέλη Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε με ιδιαίτερη λαμπρότητα η κοπή της πίτας, εκδήλωση που τελούσε υπό την αιγίδα του πρέσβως του Μεξικού, κυρίου Augusto Leal. Εκτός του ίδιου παρευρέθησαν οι πρέσβεις του Βελγίου, της Δανίας, της Κούβας, του Περού, της Ινδονησίας, και της Βενεζουέλας, καθώς και άλλα μέλη του διπλωματικού σώματος. Τη βραδιά τίμησε επίσης με την παρουσία του και ο πρέσβης, κ. Αριστοτέλης Φρυδάς, ο οποίος υπήρξε και Πρόεδρος της Παγκοσμίου Ομοσπονδίας Φίλων Μουσείων, καθώς και η κα Μαίρη Μιχαηλίδου, Διευθύντρια του Τμήματος Πολιτιστικών Προγραμμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού και δέδαια πολλοί αγαπητοί Φίλοι, εκπρόσωποι των Μουσείων-μελών της Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ. Η Πρόεδρος

της Παγκοσμίου Ομοσπονδίας, κα Carla Bossi-Commeli, που δεν κατόρθωσε να παρευρεθεί στη βραδιά που είχε δοθεί προς τιμήν της, έστειλε ένα θερμότατο γράμμα με ευχές και με θετικότερα σχόλια για τη συνεργασία της με την Ελληνική Ομοσπονδία. Στην επιτυχία της εκδήλωσης συνέτεινε και η πλούσια λαχειοφόρος αγορά, η οποία δεν θα είχε πραγματοποιηθεί χωρίς την ανεκτίμητη συμβολή του Αντιπροέδρου, κυρίου Νίκου Ρωκ-Μελά, της ζωγράφου Ιωάννας Μπάμπαραη, της κυρίας Μαίρης Καστριώτη, συζύγου του μεγάλου μας γλύπτη Καστριώτη, του διεθνούς φήμης γλύπτη Παύλου Κουγιουμτζή, καθώς και της κυρίας Μαρίας Παπαστάμου. Σε όλους εκφράζουμε και από τη θέση αυτή τις θερμές μας ευχαριστίες.

Η Ομοσπονδία απέκτησε πρόσφατα και ένα νέο μέλος, τους "Φίλους του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας". Το Σωματείο "Οι Φίλοι του Ινστιτούτου Βενετίας", στο οποίο έχω την τιμή να είμαι Γενική Γραμματέας, έχει μόνο ενός έτους ζωής, έχει ωστόσο ήδη παρουσιάσει δείγματα της μεγάλης ζωντανίας του, όπως η διοργάνωση της μεγάλης μουσικής βραδιάς στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών τον περασμένο Φεβρουάριο, υπό την αιγίδα της Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ. Το Υπουργείο Πολιτισμού, στηρίζοντας τις προσπάθειες για τη συντήρηση του ορθοδόξου ναού του Αγίου Γεωργίου στη Βενετία (Campo dei Greci), μάς απέστειλε το ποσό των €73.638 (25.000.000 δρχ.). Για τη γενναία αυτή προσφορά ευχαριστούμε και πάλι τον Υπουργό Πολιτισμού, καθηγητή Ευάγγελο Βενιζέλο.

Εκτός από τους "Φίλους του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας", η Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ. με ιδιαίτερη χαρά υποδέχθηκε και τα υπόλοιπα νέα

της μέλη τους "Φίλους του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου", τους "Φίλους του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης", τους "Φίλους του Λαογραφικού και Ιστορικού Μουσείου Αίγινας". Εξάλλου, είναι πολύ ενθαρρυντικό και συνιστά αναγνώριση του νέου ανέμου που πνέει σήμερα στην Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ. το γεγονός ότι στους κόλπους της επανήλθαν και οι "Φίλοι του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Γουλιανδρή", ένα Σωματείο που ανήκε παλαιότερα στην Ομοσπονδία, αλλά είχε αποχωρήσει τα τελευταία χρόνια.

Κατόπιν επιθυμίας του Υπουργού Πολιτισμού, κυρίου Ευάγγελου Βενιζέλου, θα προσκληθεί η Ομοσπονδία και οι Φίλοι των Μουσείων σε συνάντηση για εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων. Μεταξύ άλλων θα συζητηθούν θέματα όπως η δυνατότητα συμμετοχής των Σωματείων Φίλων στη διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004 και της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, στα πλαίσια του προγράμματος εθελοντισμού.

Στόχος επίσης της Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ. είναι η παροχή τεχνονοσείας προς τα Μουσεία για τον ευεργετικό θεσμό των Φίλων. Για

Από την κοπή της πίτας της Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ. Διακρίνονται από αριστερά η Πρόεδρος της Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ., κα Λίλα ντε Τσάδες, η πρέσβειρα του Βελγίου, κα Marie-Therese Rimensaus, ο τ. Πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Φίλων Μουσείων, πρέσβης κ. Αριστοτέλης Φρυδάς, και η πρέσβειρα της Βενεζουέλας, κα Lisau Stredhel

το σκοπό αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ήδη έλθει σε επαφή με το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΦΙΞ), το Κέντρο Τηνιακού Πολιτισμού, το Ίδρυμα Ευαγγελιστρίας Τήνου, τους ενδιαφερομένους φορείς των Μουσείων Βραυρώνας και Μαραθώνα, το Ελληνικό Παιδικό Μουσείο, την Πινακοθήκη Φρυσιέρα. Τα Μουσεία αυτά επιθυμούν, αμέσως μετά την δημιουργία των Σωματείων τους, να ενταχθούν στην Ομοσπονδία.

Στα πλαίσια της διεθνούς παρουσίας της, η Ε.Ο.Σ.Φ.Ι.Μ. θα εκπροσωπηθεί στο Συμβούλιο της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Φίλων Μουσείων, που θα γίνει στη Bruges του Βελγίου από 28 Μαΐου έως 1 Ιουνίου 2002. Οι ενέργειες όλων μας αποσκοπούν

στο να γίνει το μεθεπόμενο Συμβούλιο της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας στην Αθήνα το 2004 με τη συμμετοχή και υποστήριξη όλων των ελληνικών μουσείων.

Ο προγραμματισμός μας για το αμέσως επόμενο διάστημα περιλαμβάνει μία εκδήλωση στο χώρο του Μουσείου Μπενάκη στις 18 Ιουνίου, όπου γνωστοί ιστορικοί και μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας θα παρουσιάσουν το Corpus των πολυτίμων εκδόσεων του Ινστιτούτου Βενετίας, του μοναδικού ελληνικού ερευνητικού κέντρου στο εξωτερικό. Τα εξαιρετικής σημασίας βιβλία θα διατίθενται και για μερικές ακόμη ημέρες στο Μουσείο Μπενάκη με έκπτωση 50%. Είναι μια μοναδική ευκαιρία να αποκτήσουν ερευνητές, πανεπιστημιακοί, ιστορικοί και βιβλιοθήκες τις μοναδικές αυτές εκδόσεις και συγχρόνως να στηρίξουν μέσω αυτών τους σκοπούς των "Φίλων του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας".

Θερμές ευχές για ένα ήρεμο και ξεκούραστο καλοκαίρι,

Λίλα ντε Τσάδες

FOR OUR FOREIGN FRIENDS

ACTIVITIES

The first five months in 2002 were as ever rich in events: 10 guided tours took place at the Benaki Museum and at Archeological sites and Museums in Athens, 2 lectures, one day excursion and a seven-day tour, the cutting of the New Year cake, two ceremonies welcoming new members, the Members Annual General

Meeting as well as an extra meeting in order to discuss amendments of the standing rules of the Association.

Stavros I. Arvanitopoulos

FREE ADMISSION TO ARCHEOLOGICAL SITES AND MUSEUMS

Recently the Board of Directors was informed that (according to a Ministry decision) since 1997 members of all Associations of Friends of Museums are allowed free admission to Greece's public museums and archeological sites. Unfortunately problems still arise, as those in charge of issuing tickets have not yet been informed of this decision by the Ministry of Culture.

Stavros I. Arvanitopoulos

FROM THE HISTORY OF ATHENS

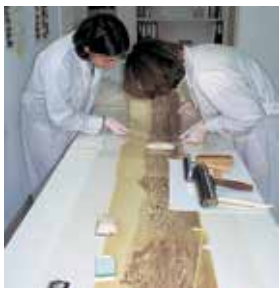
This month marks the 180th anniversary of the liberation of Athens and its citadel (the Acropolis) following centuries of Ottoman rule after a siege lasting more than thirteen months. Regrettably, this important and moving anniversary has, nowadays, practically been forgotten and is no longer celebrated, as it should be.

Artemis Skoumbourdi

PHOTOGRAPHIC ARCHIVES: 2001-2002. A DYNAMIC BEGINNING

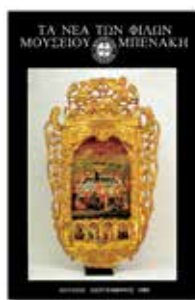
The transfer in 2000 of the Photographic Archives to new premises heralded a new beginning. The original positive and negative prints are now stored in an exemplary manner, and the restoration and conservation of the photographs are carried out using modern methods by specialists in this field. In conjunction with the systematic classification of the material and the services provided to researchers, the basic priorities of the staff, emphasis has been placed on publishing activity, the organizing of exhibitions and the assignment of photographic work to creative newcomers in this sector.

Irene Boudouri

FRIENDS' NEWS

In 1999 the publication of "Friends' News" came to an end. In order to aid researchers, the members of the Friends of the Benaki, and all readers of the updated Newsletter, we thought it would be useful to index the articles featured in the 33 issues of the "Friends' News" 1984-1999. All published articles and studies have been filed according to subject matter.

**Linus G. Benakis
Stavros I. Arvanitopoulos**

HISTORICAL ARCHIVES AND NEW DONATIONS

Current work being undertaken in this section of the Museum (the completion of the renovation of the building after

the 1999 earthquake, infrastructure, reorganization of existing space, establishment of a laboratory of paper restoration) establish the basic conditions for the safeguarding, conservation and promotion of archival material, resulting in attracting new archives. Indeed

in the last two years, the collection has been enriched with considerable archival material of important figures of the twentieth century.

Valentini Tselika

NEWS FROM THE HELLENIC FEDERATION OF MUSEUMS' FRIENDS

The Federation has 30 members. Recently this number has

been increased with the addition of the "Friends of the Greek Institute of Venice", the "Historical and Folklore Museum of Aegina", the "Museum of Modern Art in Thessaloniki" and the return of the Friends of the

Goulandris Natural History Museum. The Friends of Greek Museums have been increasingly active, thus promoting the Modern Greek culture with donations and events.

Lila de Chaves, President of the H.F.M.F.

This bulletin was kindly sponsored by the A.G. Leventis Foundation. This very important organization - with a proven record

in the promotion and preservation of the culture of Cyprus and Greece worldwide and with numerous publications invaluable for the study of the Art and History of Hellenism - is the product of the carrier and enterprise of Anastassios G. Leventis, Ambassador of Greece and Cyprus to the UN and to UNESCO, as well as an avid collector and lover of antiquity.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

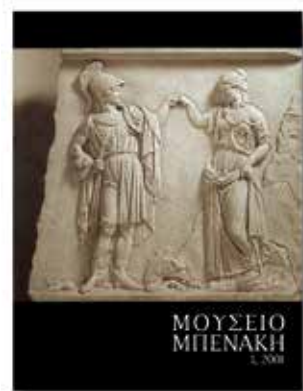
ΚΡΗΤΗ

Μουσείο Μπενάκη
(Φωτογραφικό Αρχείο),
Αρχεία Borel-Boissonas
Θυμέλην/Μπανούσης
Χρόνος έκδοσης: 2002
ISBN: 960-87181-0-4
(δίγλωσσο: ελληνικά/
αγγλικά)

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ, τεύχος 1, 2001

Μουσείο Μπενάκη
Χρόνος έκδοσης: 2002
ISSN: 1109-4109
(δίγλωσσο: ελληνικά/
αγγλικά)

ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΤΗ ΣΚΙΑ Κ. ΜΠΑΛΑΦΑΣ - Β. ΠΑΠΑ- ΙΩΑΝΝΟΥ - Δ. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ

Κ. Αντωνιάδης
Φωτογραφικό Κέντρο Αθηνών,
Μουσείο Μπενάκη
(Φωτογραφικό Αρχείο),
Φωτογραφικό Μουσείο
Θεσσαλονίκης

Χρόνος έκδοσης: 2002
ISBN: 960-8452-89-9
(δίγλωσσο: ελληνικά/αγγλικά)

ΠΗΛΙΝΑ ΚΑΙ ΓΥΨΙΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Μ. Αργυριάδη
Μουσείο Μπενάκη
Χρόνος έκδοσης: 2002
ISBN: 960-8452-86-4
(ελληνικά)

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΦΑΕΛΛΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Μ. Σάκκα-Θηβαίου,
Αθ. Τσίργιαθου (επιμ.)
Μουσείο Μπενάκη
(Κέντρο Τεκμηρίωσης Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής)
Χρόνος έκδοσης: 2002
ISBN: 960-8452-91-0
(δίγλωσσο: ελληνικά/αγγλικά)

Η ΥΑΛΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΣΟΥΛΤΑΝΩΝ

St. Carboni, D. Whitehouse

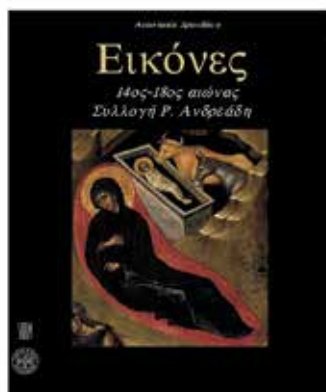
Μουσείο Μπενάκη
Χρόνος έκδοσης: 2002
ISBN: 960-8452-88-0
(ελληνικά, αγγλικά)

ΕΙΚΟΝΕΣ

14ος - 18ος αιώνας
ΣΥΛΛΟΓΗ Ρ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Αν. Δρανδάκη
Μουσείο Μπενάκη,
Εκδόσεις Skira
Χρόνος έκδοσης: 2002
ISBN: 88-8491-109-5
(ελληνικά, αγγλικά)

Ενημερωτικό Δελτίο των Φίλων του Μουσείου Μπενάκη

Πλατεία Φιλικής Εταιρείας 15, 106 74 Αθήνα
Τηλ.: 010-7229958, Fax: 010-7298 183, E-mail: friendbm@hol.gr

Συντακτική Επιτροπή:

Λίνος Γ. Μπενάκης, Σταύρος Ι. Αρβανιτόπουλος,
Λίλα ντε Τσάβες, Εύη Παυλώφ, Άρτεμις Σκουμποροδή
Γραμματεία: Μαριέλλα Τσαλδάρη-Βέλιου

Art Director: Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος
Παραγωγή: ARTECH ΕΠΕ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ-ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2002

28 Μαΐου – 23 Ιουνίου

Αφιέρωμα στον Χαράλαμπο Σφαέλλο

26 Ιουνίου – 7 Ιουλίου

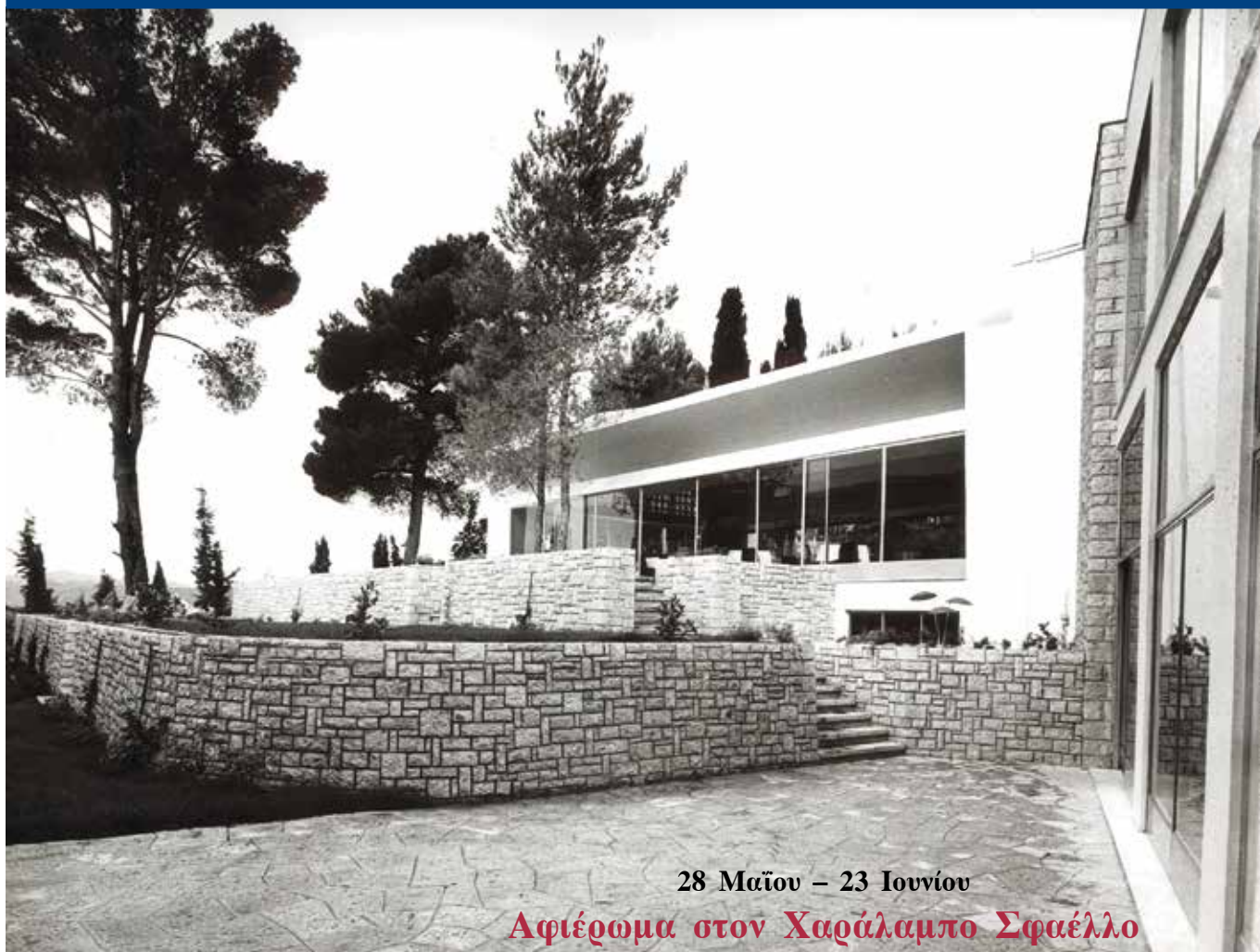
Lila de Nobili

15 Ιουλίου – 26 Σεπτεμβρίου

Η Έρευνα της Ελληνικής Δημοτικής Μουσικής

1-20 Οκτωβρίου

Σ. Μαυρομάτης – Έργα Συντήρησης Μνημείων Ακροπόλεως

28 Μαΐου – 23 Ιουνίου

Αφιέρωμα στον Χαράλαμπο Σφαέλλο

ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ

Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο: 9:00–17:00, Πέμπτη: 9:00–24:00, Κυριακή: 9:00–15:00
Τηλ. Κέντρο: 010-36 71 000

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δευτέρα - Παρασκευή: 9:00–15:00 Τηλ.: 010-36 42 216

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ

Δευτέρα - Παρασκευή: 10:00–14:00 Τηλ.: 010-80 79 878

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Δευτέρα - Παρασκευή: 9:00–15:00 (κατόπιν τηλεφωνικής συνεννόησης) Τηλ.: 010-72 11 033

ΑΡΧΕΙΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Δευτέρα - Τετάρτη: 10:00–13:00 (κατόπιν τηλεφωνικής συνεννόησης) Τηλ.: 010-36 28 164